

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Taddeus apostol – üvegablakkép

Huszonhatodik évfolyam
2015. október

10

Tartalom

Meditáció a címlap témájára

Sarkadi Nagy Pál: Taddeus	451
---------------------------------	-----

Vasárnapi prédikációk

Felszegi Imre: Szenciációt hallottunk, de inkább térjünk meg! Lukács 13,1–9	452
Nagy-Zsoldos Eszter: Istené az utolsó szó! Jakab 3,13–17	455
Székely József: A szőlőműves, a szőlőtő és a szőlővesszők. János 15,1–5	456
Török Csingó Adorján: Kinek és hogyan panaszkodsz? Zsoltárok 3,1–4	459

Prédikációk reformáció nagyhetére

Bustya Dezső: A keresztyén életfolytatás	
1. Világosságban járás. 1János 1,7	461
2. Szeretetben járás. Efézus 5,2	462
3. Igazságban járás. 3János 4	462
4. Jó cselekedetekben járás. Efézus 2,10	463
5. Bölcsességben járás. Kolossé 4,5	464
6. „Okkal” járás. Efézus 5,15	465

Prédikációk reformáció ünnepére

Geréb Zsolt: Aki vallást tesz rólam az emberek előtt... Máté 10,26–33	466
Nagy Attila: Isten ingyen igazítja meg őket kegyelemből. Róma 3,20–27	468

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus csodatettei. A háborgó tenger. Máté 8,23–27	470
--	-----

A Genezáret partján

Bereczki András: Megpróbáltató nagy tüzek. 1Péter 1,2; 4,12–17	477
--	-----

Alkalmi prédikációk

Lőrincz István: Igehirdetés az aradi vértanúk emléknapján. Jób 2,4	479
Kerekes József: Idősek vasárnapjára. János 21,18a	481
<i>Esketési igehirdetés</i>	
Zsizsmann Endre: Tanács és parancs. 1Korinthus 7,17.10–11	483
<i>Temetési igehirdetés</i>	
Nagy István Zoltán: Nézzünk fel Jézusra! Zsidókhoz 12,2	484

A címlapon Taddeus apostol – üvegablakkép.

A hátlapon Forgon Pál *Alfeus harmadik fia* című verse

Meditáció a címlap témájára

Sarkadi Nagy Pál

Taddeus*

Jeromos Taddeust háromnevűnek hívta. Márk evangéliumában Taddeusnak nevezi (Mk 3,18). Máténál Lebbeus, akit Taddeusnak hívtak (Mt 10,4). Lukács valószínűleg fordított formáját közli: Júdás, a Jakab fia ugyanazt jelenti. A három evangélium nem említi egyetlen szavát vagy tettét sem. A János evangéliuma már így tesz róla említést: Júdás, nem az Iskáriotes (Jn 14,22).

Egy alkalommal megkérdezte Jézust: „Uram, mi dolog, hogy nekünk jelented ki magadat, és nem a világnak?” (Jn 14,22) És Jézus ezt a feleletet adta neki: „Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk.” (Jn 14,23)

Mi a jelentősége a Jézus és Júdás közötti beszélgetésnek? Nem arra utal, hogy Júdás is zélóta volt? A zélóták fanatikus hazafiak voltak, akik a választott nép világoralmáról álmodtak. Ezért Jézust életének végén nem tudják megérteni. Kérdésének kb. ez a lényege: Elmondta nekünk, hogy te vagy a Messiás, Istennek a választottja. De eljött az idő, hogy mutasd meg magad, és lépj ki a világba, megláttatván hatalmadat.

Jézus válaszában nyilvánvalóvá lett, hogy Ő az engedelmes szívben jelenti ki magát. Ha valaki engedelmeskedik az Atyának és a Fiúnak, akkor szíve az Ő lakhelye lehet. Jézus azt mondja Taddeusnak, a nacionalistának, hogy a hatalom útja soha nem veheti át a szeretet útját.

Eusebius egyháztörténetében egy számunkra nagyon érdekes levelet olvashatunk. Abgar eddesai király írja Jézusnak: „Hallottam rólad, hallottam csodáidról, melyeket gyógyszer nélkül végzel. Mondják, hogy sokakat meggyógyítottál. A leprásokat megtisztítod, a halottakat feltámasztod. Ebből azt következtetem, hogy te vagy az Isten fia. Azért írok neked, hogy jöjj hozzám, és gyógyítsd meg betegségemet. Van egy szép kis városom, mely elég nagy mindkettőnknek.”

Ezt a levelet hitelesnek fogadhatjuk el. Mi alapon kételkednénk abban, hogy nem íratott meg? Eusebius közli Jézus írásbeli válaszát is. Ezt a választ azonban már nem Jézus írta. Ő, aki nem írta le evangéliumát, miért írt volna saját kezével egy pogány királynak? Érdekes azonban a király levelének folytatása. Azt mondja a hagyomány, hogy Tamás elküldte a királyhoz Taddeust, aki el is ment Abgarhoz, és ezt mondta neki: „Mintán nagyon hittél abban, aki engem küldött, azért jöttem hozzád. Ha hiszel benne, kérésed teljesül.” A király kérte őt, hogy mondjon el neki mindent Jézusról.

Miért érdekes számunkra ez a feljegyzés? Mert Taddeusban is nagy változást vitt véghez a mi Urunk! A zélótából nemcsak misszionárius lett, hanem gyógyító is. Gyógyít, mint Jézus, akiről ezt olvassuk: „A nap lementével pedig, mindenek, a kiknek különféle betegek valának, őhözvább vivéek azokat; ő pedig mindegyiköjükre reávetvén kezeit, meggyógyítá őket.” (Lk 4,40)

Bizonyára kapta a gyógyítás kegyelmi ajándékát Taddeus, és gyógyított nemcsak Edessában, hanem Galileában is. Milyen kár, hogy nem tudunk életéről többet!

* Dr. Sarkadi Nagy Pál: *A tanítványok*. A Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest 1994.

Vasárnapi prédikációk

Felszegi Imre
Somkerék

Szenzációt hallottunk, de inkább térjünk meg!

Alapige: Lukács 13,1–9
Bibliaviasás: Máté 3,1–12

1. Induljunk ki abból, ami a mindennapi életünkben leginkább leköti figyelmünket és érdeklödésünket: a szenzáció. Lassan olyanokká lettünk, mint az athéniak, akikről azt mondja Pál: csak azzal foglalkoztak, hogy valami újságot beszéljenek és mondanak (ApCsel 17,21). Most gondoljunk magunkra. Nem érdekel a tudomány, nem olvasunk irodalmat, a Bibliát is csak nagy ritkán, mert figyelmünket leköti a televízió híradója, a mulandó szenzáció. Ugyanazt az egy lére menő szenzációt tartalmazó hírtömkeleget hallgatjuk nap mint nap évek, évtizedek óta, és nem vesszük észre, hogy, amit a tegnap, tegnapelőtt hallottunk, azt már el is felejtettük. De nem baj, ezért nem kell búsulni, mert ugyanazt fogjuk hallani ezután is. Sajnos azt sem vesszük észre, hogy ez olyan ámitó, népbütítő médiafertőzés, amelynek pont az a célja, hogy semmi okos dolgot ne tanuljunk, semmi értelmes dolgon ne gondolkodjunk el, hanem csak hallgassuk a sok szenzációt.

2. A mai Igében azt olvassuk, hogy némelyek Jézus Krisztushoz jönnek csak azért, hogy valami szenzációs hírt mondanak. Ez a hír nem más, mint az a tény, hogy Pilátus lemészárolt néhány galileai embert. A Jézushoz jövök nem kérdeznek semmit, csupán bejelentik ezt a hírt. Jézus maga fogalmazza meg a kérdést, mert tudja, hogy ezekben az emberekben kérdések merülnek fel. Majd megtoldja ezt a hírt egy másik szörnyű szenzációhírrrel: Siloámban leszakadt egy torony, és megölt tizennyolc embert.

A kérdés mindkét hír hallatán az: a meghaltak bűnösebbek voltak, mint mások? Ezek a szörnyű halálmemek az elkövetett bűnöknek a büntetései? Ha pedig nem a bűn büntetése, akkor Isten miért enged meg ilyen mézárást és ilyen szerencsétlenséget?

Nézzük meg e kérdéseket részletesebben.

1552-ben a törökök megtámadták Eger várát. Az ostrom alatt sokan meghaltak, mások életben maradtak. A buta kérdés így hangzana: azok az egri várvédök, akik meghaltak, bűnösebbek voltak, mint azok, akik túléltek az ostromot? Avagy az 1989-es forradalom áldozatai bűnösebbek voltak, mint azok, akik túléltek a forradalmat?

A helyes válasz: nem voltak bűnösebbek.

Ezek a kérdések hitelenségünk miatt fogalmazódnak meg bennünk. Ugyanis a büntetést mindannyian megérdemljük, mert kivétel nélkül mindannyian bűnösök vagyunk.

Azzal, hogy a másokat ért szerencsétlenséget büntetésként fogjuk fel, tulajdonképpen önmagunkat védjük. Mintha azt mondanánk: „Látod, az a másik ember azt érdemelte a sok bűne miatt. Én igaz vagyok, lám semmi bajom”

És az a kérdés is felvetődik bennünk, hogy Isten miért enged meg ilyen csapásokat?

Bármennyire furcsán hangzik, de a választ Isten szeretetében találjuk.

Isten szeret minket. Ezért szabad akarattal ruházott fel. Nekünk adta a világot, hogy örizzük, gondozzuk azt. Jézus Krisztus által megváltott, hogy mint szabadok, megváltottak szabadon, boldogan éljünk.

Na most kell nagyon őszintéknek lennünk: mi a magunk akarata szerint cselekszünk, de nem törődünk Isten szavával, letérünk Jézus Krisztus útjáról. Napi tény, hogy támadást indítunk a másik nemzet, a másik ember ellen, gyártjuk az atombombát, a tömeg-

pusztító fegyvereket. Házasságtörésre csábítjuk mások férjét, feleségét. És lehetne folytatni. Miért engedi meg Isten mindezt? Mert nem vezet minket kezünknel fogva, hanem engedi, hogy szabad akaratumk szerint döntsünk. Isten nem erőszakos. Nem manipulál minket. Nem úgy bánik velünk, mint például mi a televízióval. Megnyomjuk a gombot, és a tévékészülékkel az történik, amit mi akarunk anélkül, hogy a készülék tehetne valamit ellene. Isten nem így cselekszik velünk.

Miért történik annyi baj, szerencsétlenség? A mi bűneink miatt. A történet két szerencsétlenségét közelebről vizsgálva tisztán láthatjuk, hogy mindennek valóban csak a bűn az okozója.

Pilátus gyilkosságát nem kell semmiféle rendkívüliséggel magyarázni. Hisz egyszerűen arról van szó, hogy Pilátus egy bűnös, gonosz ember, aki elrendeli embertársai legyilkolását.

A torony leomlása ugyancsak az emberi bűn következménye. Mégpedig azért, mert az ott dolgozó emberek hanyagul, felelőtlenül állványoztak, építették a tornyot, és emiatt megtörtént a szerencsétlenség.

Manapság is látjuk, hogy mennyi baleset, szerencsétlenség történik bűnös hanyagságaink miatt.

Ezek után azt kell tisztán látnunk, hogy a mi bűneinkért ne Istent hibáztassuk.

Tudnunk kell azt, hogy a bűnnek megvan a következménye. Képzeljük el, hogy nézne ki a világ, ha a töméntelen bűn miatt, amit elkövetünk, mindenki csak áldást kapna Istentől. Kénytelenek vagyunk megtanulni, hogy minden tettünknek megvan a következménye. A személyes bűneink eredménye a személyes életünkben mutatkozik meg, a társadalmi bűnök a társadalmat nyomorítják meg. Legsomorúbb példa erre a két világháború, aminek végén egész Európa romokban hevert.

Ezt áldotta volna meg Isten egyetemes jóléttel? Szó sincs róla!

A bűn következménye a nyomorúság, a szerencsétlenség.

Ezekben a szerencsétlenségekben prófétai figyelmeztetést kell látnunk.

Isten igenis megengedi, hogy a bűn mutassa meg romboló következményeit azért, hogy annál inkább ráfigyeljünk arra, amit Jézus Krisztus kétszer is szóról szóra ugyanúgy mond: „...ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen elvesztek” (3. és 5. v.).

3. Amikor mindezt tisztán látjuk, akkor tudjuk megérteni a fügefáról mondott példázatot.

A mézszárlás és a szerencsétlenség szenzációsnak tűnő tényeit Jézus figyelmeztetésként állítja az emberek elé, azzal a ki nem mondott intéssel: nektek még nem késő, még tart a kegyelmi idő.

Nekünk még van időnk a megtérésre. Nem azért, mert jobbak, igazabbak vagyunk, mint a többiek. Sokszor épp oly terméketlen, gyümölcstelen, áldástalan az életünk, mint a példázatbeli fügefának, és épp úgy a kivágásunknak kellene bekövetkeznie. Akár személyes, akár közösségi életünket nézzük, nem mondhatjuk el, hogy minden feladatot, szolgálatot teljesen betöltöttünk. És azzal sem dicsekedhetünk, hogy nincs semmi mulasztásunk, mert bizony keresi mennyei Atyánk a gyümölcsöket, az áldásokat, a jó cselekedeteket, a szép szavakat, a megbocsátásokat, és szomorú, de sokszor nem találja azokat. És azért, mert nem talál gyümölcsöt, azért szól a vincellérnek: „vágd ki azt”. (7. v.)

Isten számon kéri életünket és tetteinket.

A legegyszerűbb kérdés, amit önmagunknak megfogalmazhatunk ez: mennyire vagyok hasznos én a családban, a gyülekezetben, a társadalomban? Milyen gyümölcsöt tudok teremni, milyen jót, hasznosat, áldásosat tudok cselekedni mások javára? Életemmel, beszédemmel, imádságommal, cselekedeteimmel előbbre mozdítom-e a gyülekezeti életet, a világ békéjét, Isten országának eljövételét?

A kimondott kínos kérdésözön mellett meg kell hallanunk azt a jó hírt, amit Jézus Krisztus mond: az Atya megtisztít minket, hogy több gyümölcsöt teremjünk. (Jn 15,2)

Habár megérdemelnénk a kivágattatást, az nem következik be, mert Jézus Krisztus odaáll közénk és Isten ítélete közé, és könyörög értünk az Atyánál. Isten sokáig vár mind a személyes, mind a közösségi bűn idején a megtérésre, de nem örökké.

Eltelnek életünkben az évek: három, negyvenhárom, hetvenhárom év, és még mindig nincs gyümölcs, nincs áldás. A gyümölcsstermő idő leteltével már tényleg megérdemelnénk a büntetést.

Önmagunktól kérdezzük meg: a hányadik évet kaptuk Istentől avégre, hogy gyümölcsöt teremjünk? És az évek, évtizedek alatt tudunk-e szeretetet, jóságot adni? Fel tudjuk-e mutatni a megtérés, a tiszta élet gyümölcseit?

Isten „hosszan tűr értünk, hogy mindenki megtérésre jusson”, olvassuk Péter második levelében. (2Pt 3,9)

Ezt várja Jézus is a példázatban az emberektől, és persze ezt várja tőlünk is.

Megfigyelendő, hogy a vincellér, azaz Jézus Krisztus minden munkát elvégez a fügefa érdekében azért, hogy az gyümölcsöt teremjen. (8. v.)

Jézus Krisztus értünk is mindent megtesz avégre, hogy Isten szerinti életet éljünk. Önmagát adja értünk, bűneinket odaszegezi a keresztfára, vére és élete árán megvált minket, magához ölel, gondunkat viseli, nem hagy el, és velünk van, és mindezt azért, hogy mi jók, tiszták, felelősségteljesek legyünk, és így boldog, biztonságos életet éljünk Övele.

Figyeljük meg, hogy ebben a kegyelmi időben Jézus az ítéletet kilátásba helyezi: ha a fügefa – Isten népének egyik szimbóluma – nem hajlandó teremni, a végső szó mégis csak az: „azután vágd ki azt” (9. v.)

Nagyon nem szeretjük az ítéletet, sem annak kilátásba helyezését. Viszont maga Jézus Krisztus beszél erről, sőt nagyon sok helyen, de mindig azzal a kegyelemmel és szeretettel, hogy még nem késő, még van idő megtérni és Istennel élni.

Jézus Krisztus ezért nem hagy magunkra, ezért áld meg, ezért tisztít meg, hogy ne a kivágás következzen be életünkben, hanem a gyümölcsstermés, az Isten szerinti élet áldásai.

Ez egy befejezetlen példázat, ugyanis nem tudjuk, hogy végül a fügefa termett-e gyümölcsöt, vagy pedig kivágták.

Ez a kérdés hangzik felénk is: felmutatjuk-e a jó gyümölcsöket, vagy pedig kivágtunk?

Testvéreim, jól tudjuk, hogy mindennapjainkban újabb és újabb rémhíreket és szenzációkat fogunk hallani. De ne rágódjunk azokon, ne keressük az ok-okozati összefüggéseket, hanem térjünk meg!

Térjünk Istenhez. Kerüljük a bünt. Éljük krisztusi életet. Cselekedjünk Isten akaratára szerint, hogy általunk is szebb legyen mások élete, tisztább és békésebb legyen a világ.

Teremjünk sok gyümölcsöt, hogy lássák az emberek a mi jó cselekedeteinket, Isten szerinti életünket, és ezért dicsőítsék mennyei Atyánkat. (Mt 5,16) Cselekedjünk Isten akaratára szerint, hogy mi legyünk azok, akiknek Jézus Krisztus ezt mondja: „Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek ez országot, amely számotokra készítettet a világ megalapítása óta.” (Mt 25,34) Ámen!

Istené az utolsó szó!

Alapige: Jakab 3,13–17
Bibliailvasás: Zsoltárok 25

„Ember tervez, Isten végez.” Valószínűleg már mindenki hallotta ezt a szólásmondatot, talán mi magunk is sokszor mondogattuk, ha éppen nem úgy „jöttek össze a dolgok”, ahogy mi szeretnénk volna. Az ember tervez, megtervezi a napját, hogy mikor mit csináljon, kitűzi maga elé a céljait, hogy az életben mit kell, hogy megvalósítson. Van nekünk rövidebb és hosszú távú céljaink. Szeretnénk tervezni, célokat kitűzni magunk elé! Ez hozzátartozik emberi létünkhöz. Az egyik napról a másikra való élés, a tervnélküliség, „a lesz, ahogy lesz” életfelfogás a reménytelenségbe visz. Távlatok és célok nélkül élni hiábavaló! Tervezni szükséges, a holnapra gondolni kell. Nem baj, ha az ember céltudatosan él, ha tervez, de a gond ott kezdődik *ha az általunk megtervezett, saját magunknak kijelölt utat járva áttaposunk, nem figyelünk oda, megbántjuk azokat az embereket, akiket nem szeretnénk megsérteni, akiknek nem akarunk sebet ejteni a szívükön.* Olyan sokszor van úgy, hogy készítjük a jövőnket, és kifelejtyük a másik embert, azt, akit szeretünk!

Kedves testvéreim! A legnagyobb hiba, amit elkövethetünk: magát Istent hagyjuk ki a mi életünkéből. Mi csak éljük mindennapjainkat, és néha figyelünk Isten szavára, és nem Isten szavára figyelve éljük mindennapjainkat. Ne hagyjuk ki Istent a számításainkból! Nincs csend, ima, ráhagyatkozás Isten kegyelmére, csak a terveink vannak. Tervközpontúak vagyunk: ezt diktálja a világ: Valóítsd meg önmagad! Helytelenül tervezünk: a kitűzött célról le sem vesszük a szemünket. Emlékezzünk az irgalmas samaritánus történetére, ott volt a pap, ott volt a lévita. Mind a ketten nagyon jól látták, hogy ott az úton fekszik egy bajba jutott, megsebzett, vérző ember, de nem akartak eltérni a kijelölt úti céljuktól. Miért? Mert az energiavesztéssel, idővesztéssel járt volna. Nem akartak kitérni utukról, amit ők saját maguknak terveztek el. (Lk 10) Megtervezzük a céljainkat, jobb esetben elolvassuk, meghallgatjuk Isten szavát, de nem mindig figyelünk eléggé rá, hogy azt tegyük, amit ő akar. És igazából ekkor kezdődik a félreértés: nem úgy lett, ahogy én akartam, nem úgy lett, ahogy én elterveztem, igen, mert kifelejtettünk valakit az életünkéből: magát Istent. Mi emberek, mikor az Úr nem teljesíti azt a kérést, amit mi előre kértünk a saját magunk által kijelölt úton, akkor Istent hibáztatjuk, és felsoroljuk, hogy mennyi mindent jól csináltunk, és ezt nem érdemeltük meg. Isten sokszor nem veszi el tőlünk a célt, csak egyszerűen nem azon az úton jutunk el hozzá.

Isten Igéje csodálatosan szól az emberhez, nem szépít, nem jár kacskaringós utakon, nem simogat, egyértelműen szól az emberhez: *Állj meg! Figyelj rám!* Mert a te életed annyi, mint a lehelet, hamar eltűnik. Mi emberek tervezhetünk, mondhatjuk, hogy mit szeretnénk megtenni holnap, hogy mit szeretnénk elérni az életünkben, de egyedül Isten az, aki tudja, hogy holnap mi fog történni. Isten képes megszólítani az embereket még súlyos betegségekkel is. Akik megtapasztalták, hogy az életük múlandó, hogy olyan hamar vége lehet, azok az emberek hálaadással érzik a szívükben: az életem ajándék. Csodálatos az Úr Isten hatalma, mindnyájunk szívéhez megtalálja az oda illő kulcsot, ő az, aki valóban ismer bennünket. Mikor a zsoltáros így fogalmaz: *már alaktalan testemet látták szemeid, csontjaim nem voltak rejtve előtted.* (Zsolt 139) Ő tudja, hogy hogyan kell bánni velünk. Ezért lehetséges az, hogy Ő betegséggel, nehézséggel, az úton kijelölt akadállyal is képes azt mondani: *Állj meg! Figyelj rám!* Istenre kell tehát bízunk

a jövőnket, Ő tudja, hogy mire van szükségünk, és be fogja tölteni szükségleteinket. Ha az Úr is akarja, akkor megcselekedhetjük azt, amit elterveztünk, de ha Istent kihagyjuk, és elbizakodottak leszünk, megveregetjük a vállunkat, hogy mindazt, amit elértem, magának köszönhetem, kihagyva ezzel Isten akaratát az életünkéből: bűnt követünk el. Ha Isten akarja, akkor a megtervezett dolgokat megteszem, ha Isten nem akarja, akkor azt én sem akarom megtenni – Istenre kell figyelnünk, Istenre figyelve kell az életünket leélnünk, Istenre figyelve kell döntenünk, cselekednünk, szólnunk vagy épp hallgatnunk. Alázatos engedelmességgel – tudnunk kell – Istené az utolsó szó.

Bűn az, ha tudom, hogy nem szabadna megtennem, és mégis megcselekszem azt, de az is bűn: hogy tudom: meg kell tennem, és én mégsem teszem meg. Vannak az életünkben mulasztási bűnök is! *Aki ismeri a jót, de nem teszi, bűne az annak.* Megyünk az úton, talán azon, amit Isten kijelölt számunkra, mert figyelünk az Ő szavára, vagy talán a saját terveink által rajzolt úton. Egy biztos, hogy ezen az úton találkozunk emberekkel, akiket Isten elénk vezetett valami okkal és szándékkal: akkor kell krisztusi mozdulatokkal lehajolni az elesettekhez, akkor kell megállni, időt és figyelmet szánni a másik embernek, csendes hallgató lenni vagy örömteli biztató. Amikor megállunk, meg is várjuk a választ arra a kérdésre, hogy: „hogyan vagy?” Cselekednünk kell Isten akaratát, hogy tudjunk felebarátok lenni, és tudjuk egymást szeretni. Tehát ne mulasszuk el a jót, amit tenni tudunk másokkal ezen az úton. Megyünk az úton, és olyan sokszor nem állunk meg azokkal az emberekkel, akiket Isten ránk bízott. Isten elkészítette az alkalmat, a lehetőséget, s mi kikerültük azt, nem voltunk fül, mikor hallgatni kellett, nem voltunk száj, mikor vigasztalni kellett, s nem voltunk kéz, mikor felemelni kellett. Némák maradtunk ott, ahol szólnunk kellett volna. A velünk vándorló Isten megtaníthat rácsodálkozni a mellénk szegődő életekre. Hogy meg tudjunk állni, mint a samaritánus, nem sajnálva ezzel időt, sem energiát. Hogy mi lehessünk azok, akik csendesen, szelíden megállunk a másik ember mellett, s tudunk reménységet adni számára.

Isten segítsen bennünket abban, hogy ráfigyelve tudjuk élni az életünket, és amit Ő elkészített számunkra, amit ránk bízott, cselekedni tudjuk a következő héten is. Nem kell mindenkin áttaposva elérni a célunkat, mi lehetünk azok, akik hátralépve előrenedhetjük a másikat, mert ebben gyönyörködik az Isten. Ámen!

Székely József

ny. lelkipásztor

Marosvásárhely

A szőlőműves, a szőlőtő és a szőlővesszők

Alapige: János 15,1–5

Bibliaolvasás: Ézsaiás 5,1–7

Sokunk által jól ismert és kedvelt metaforával, azaz képes beszéddel mond el a mi Urunk Jézus önmagáról, az ő mennyei Atyjáról és rólunk, életünkről és üdvösségünkről megszívlelendő dolgokat. Az Úr Jézus a mostani Igéből kicsengő buzdítással keresztyéni szerepünket, keresztyéni életünk értelmét és célját akarja velünk jobban megértetni.

Zárjuk szívünkbe a mostani szép metaforában rejlő fontos üzenetet, és legyünk ennek az üzenetnek, Jézus akaratának a megvalósítói.

1. „*Én vagyok az igazi szőlőtő!*” – halljuk az Úr Jézusnak önmagáról szóló képes kijelentését. Ez az általunk kedvelt földi dolog, a szőlőtő, a földi kép csak arra való, hogy annak jó ismerete által megértsük Jézus jelentőségét, nélkülözhetetlen mivoltát és a vele való kapcsolatunk fontosságát. A szőlőtő Istennek a világ iránti felfoghatatlan szeretetét-

nek a títkárt rejti magában. A Jóisten úgy látta, hogy a világnak, nekünk szükségünk van Krisztusra, az igazi szőlőtőre. Ezért leküldte őt a földre. Így bizonyítva, hogy bevett minket az ő csodálatos irgalmába. E világban az egyház az a hely, ahol Jézus Krisztus uralma testet akar öltetni, és ahol ez az uralom hirdettetik, míg ez megvalósul.

A Bibliában, az Ótestamentumban több helyen olvasunk arról, hogy Isten választott népe, Izráel az Úr szőlője. Ézsaiás 5,7-ben ezt olvassuk: „A seregek Urának szőlője pedig Izráel háza, és Júda férfiai az Ő gyönyörűséges ültetése; és várt jogörzésre, s ím lőn jogorzás; és irgalomra, s ím lőn siralom!” Tehát Isten csalódott a szőlőjében, Izráelben, ültetésében, Júda fiaiban. Ezért halljuk Jézus ajkáról: „Én vagyok az igazi szőlőtő!” Az igazi, mert benne nincs fogyatkozás, nincs bűn. Az ő eledele az, hogy az Atya akaratát teljesítse. Jézus az igazi, azaz semmi és senki mással össze nem mérhető és össze nem téveszthető. Ebben az értelemben mondta Keresztelő János: Ő erősebb nálam. Nem vagyok méltó, hogy saruja szíját megoldjam. Még a pogány százados szíve is észreveszi a különbséget minden más kínszenvedőhöz képest: „Bizonny Isten Fia ez” – kijelentésével.

Ő az igazi szőlőtő, mert soha ki nem szárad, soha meg nem változik. „Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.”

Bibliai értelmezésben a szőlőtő az élet fájának is mondható. Ebben az értelemben egyedül az Úr Jézusban találjuk meg az igazi életet, a valóst, nem az álmodottat, hanem az Istennek tetsző életet. Ne feledjük, hogy mi nem erősödünk, nem fejlődünk, és nem nővünk magunktól, hanem a szőlőtő, azaz Krisztus által van tápláltatásunk, míg e földön van lakozásunk. Az életető erőt átvevő, magába befogadó szőlővessző nem szárad el, és nem lesz terméketlen. Csak a szőlőtőben erősen állva tudjuk egymást elhordozni gyengeségeik dacára, mert amiben mi gyengék vagyunk, a szőlőtő erős, ami belőlünk hiányzik, benne bősséggel megvan. A tápláltasáért a gyümölcsstermés által fejezzük ki hálánkat.

Kedves testvéreim! Az Úr Jézus velünk való kapcsolatát és a miénket vele az Igénben hallott és mindnyájunk által jól ismert szép képpel fejezi a legjellemzőbben, a legcsodálatosabban:

2. *„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők.”*

Ez azt jelenti, hogy a mi teljes valónk Jézus Krisztusban van, emberi természetünket ő vette fel. Minket, szőlővesszőket a szőlőtő nem vet ki magából, hanem elhordoz, elfogad úgy, „amint vagyok sok bűn alatt”. De egyedül benne van bűnünk kiengesztelése.

Nekünk, szőlővesszőknek nem lehet áldottabb, jobb és szebb helyünk, mint a szőlőtő, azaz Jézus Krisztus. Ahogy a földhöz tartozás része a mi testi létünknek, úgy a Krisztushoz való tartozásunk a keresztyéni létünknek, a hitéletünknek. A szőlőtőért lettünk Isten szerettei. Hála drága szüleinknek, akik a szent keresztség által beoltottak a szőlőtőbe, Krisztusba. De nem elég beoltott szőlővessző lenni, nem elég a keresztyén névvel felruházottnak lenni.

Nem szabad e szép földi kép ismeretében két dologról megfeledkezni: 1. Én a szőlőtőn másokkal együtt vagyok egy áldott, szent helyen, a szentek közösségében, a gyülekezetben, a másiktól nem vagyok teljesen független. Együtt vagyunk Isten népe, Krisztus tanítványai, Igét hallgatók, úrvacsorázók imádkozók. Együtt harcoljuk a hitnek szép harcát. Egy gyülekezet az egymásért való imádkozás, az egymásnak való szolgálat és Isten dicsőségét szolgáló gyümölcsstermés által él, vagy ezek nélkül elvész, meghal.

2. Fogadjam el azt a helyet a szőlőtőn, amelyet Krisztus számomra kijelölt, nekem adott, amelyre engem rendelt. Isten mindenkit személyesen helyezett a Krisztusba, a neki megfelelő helyre, de nem szabad megfeledkezni arról, hogy nem a saját, önző,

egyéni sikerre jutásért kapom a szőlő nedvét, azaz Isten kegyelmi ajándékait. Isten nagy kegyelme, hogy a szőlőtől szőlővesszei lehetünk, hogy Krisztus testének tagjai vagyunk.

Egy bizonyos ideig minden szőlővessző egyforma. De a szőlővessző nem maradhat sokáig rejtett állapotban. Elérkezik a különbség ideje, kinek korábban, kinek később. Egyszer vége lesz a látszatkeresztyénségnek, a látszat gyülekezeti tagságnak. A látszatos és a valós keresztyén élet nyilvánvalóvá lesz. A látszatélet lelepleződik, és tűzre vettetik minden külső dísz, pompája ellenére. A dísz, a pompa, az álarc nem segít rajta. Egyszer az is nyilvánvalóvá lesz, hogy a szőlőtől levés nem jog, hanem ítélet és kegyelem, amelyre gyümölcsstermással lehet csak válaszolni. Egyszer a gyümölcs mutatni kezdi magát.

Ennek a feltétele a *Jézusban maradás*. Benne maradva tarthatjuk meg teremtésbeli istenképiségünket. Krisztusból senki ki nem ragadhat minket. A benne maradás nem eldugottság, és nem tétlenség, mert ő azért árássza belénk éltető erejét, áldásait, hogy azokat megsokszorozva hamisítatlanul adjuk tovább. Keresztyén életünk nem más, mint Krisztus felderengése bennünk. Néha erős szelek fújnak, hatalmas hullámok csapnak át felettünk. Testvéreim, ha Krisztusba vetett hitünk erős, fújhatnak a szelek, jöhetnek a hullámok, rajtunk erőt nem vehetnek. A letört szőlővessző elszárad, semmit sem ér. Ha szeretet nincs énbenem, semmi vagyok.

3. A mai Igénkben tudunkra adatik, hogy a *szőlőműves*, a *Jóisten az*, akinek a keze alá kerül a szőlővessző, ha akarja, ha nem akarja azt a szőlővessző. Egyedül Isten az, aki valóban gyümölcsseiről ismeri meg a fát, az embert. Az Úr Jézus a gyümölcstelen fűgefát megátkozta.

Vajon a magyar nemzet és a református egyház most a gyümölcstelenség idejét éli? Úgy látszik, hogy egyre kevesebb szőlővessző mutatja magát a szőlőtől, mert egy idő óta gyülekezeteink lélekszámban csak apadnak, az egyházfenntartást vállalók létszámával is bajok vannak, a templomba járók száma is csökken.

A gazda azért ültet szőlőt, hogy teremjen, és nem azért, hogy árnyékot tartson. A mennyei Atya a szőlővesszőkön keresztül, tehát általunk akarja az Úr Jézusnak a fontosságát a világban láttatni. Ezért a gyümölcsstermést áldó keze megtisztító munkájával segíti. A visszametszés is lehet egy jobb és újabb kezdésnek az elindítója. Isten nem akarja, hogy a kegyelmi idő terméketlenül menjen tova életünkéből. Ezért eltávolítja rólunk, szívünkéből a felesleges dolgokat, hogy minden erőnket a hitben való növekedésre, a gyümölcsstermésre, a jóra fordítsuk, pedig engedhetne a magunk módján való haladásra, adhatna szabad utat egész az elvadulásig, amíg a mieink sem ismernek reánk. De ő kegyelmes, szerető és jót akaró, mindig kész a segítségre. Nem akar rajtunk és bennünk semmi olyant hagyni, ami satnya, korcs gyümölcsöt eredményezne. Ő tisztítja ki elménket, gondolatainkat, bűnös szívünket. Jaj lenne nekünk, ha az Úr Isten félbehagyná a maga munkáját. Akkor egymást követnék a gyümölcstelen esztendők, a terméketlenül tovalibbenő évek és életek. Ő a rosszból is tud jót előhozni, a rosszat is jóra fordítja. Felkelti szívünkben újra meg újra a hitet. Nem hagy rajtunk semmivel többet annál, amit elhordozhatunk. Minden vasárnap ezt végzi az Úr az ő áldott, szent Igéje által. Semmi másnak nincs az a tisztító ereje, mint az Isten Igéjének és Szentlelkének.

Jöjjetek, hallgassátok az Igét, imádkozzatok Szentlélekért, hogy megtisztuljatok, és sok gyümölcsöt teremjete Isten dicsőségére. Ámen!

Kinek és hogyan panaszkodsz?

Alapige: Zsoltárok 3,1–4
 Bibliaolvasás: 2Sámuel 15,1–14

Az ember szeret híreket hallani, olvasni, nézelődni. Naponta hallgatjuk a rádiót, olvassuk a friss sajtót, és nézzük a televízió képernyőjéből sugárzott híradókat. Ha délután 5-kor kapcsoljuk be a televíziót, és rákapcsolunk az egyik kereskedelmi csatornára, olyan hírekről szerezhetünk tudomást, amelyek hallatán megremeg a szívünk, eláll a lélegzetünk. Olyan megtörtént eseményekről számolnak be, mint például: lopások, erőszakos bűncselekmények, gyilkossági kísérletek, illetve gyilkosságok. Emberek törnek társaik életére ismeretlenül vagy ismerve egymást. Férj és feleség, aki halálra veri társát, szülő, aki kínozza gyermekét, és gyermek, aki az édesanyja vagy édesapja életére tör. Ezek a szereplői ennek a híradónak.

A felolvasott zsoltárban hasonló meghökkentő helyzetről és szereplőkről szerzünk tudomást. Absolon a Dávid király fia apja életére tör. A 3. zsoltár történeti háttérét a 2Sámuel 15 írja le, amiből a bibliaolvasás során is olvastam. Absolon apja, Dávid királysága alatt Hebronban kikiáltatja magát királynak. Egy régi fogadását ment el hogy teljesítse az Úr előtt, aminek a vége a királlyá való kikiáltás lett. Absolon valójában ezt akarta. Ennek következtében Izráel népének sokasága Absolon pártjára áll. Ezért Dávidnak és egész háznépének menekülnie kell a városból. Aztán a történet folytatásából azt is megtudjuk a 17–18. fejezetekből, hogy Absolon kikéri előbb a Akhitófél, majd aztán Khúsai tanácsát azzal kapcsolatban, hogy hogyan törjenek Dávidra és csapatára. Mindkettő tanácsában a király és a vele lévőknak a kivégzésére tevődik a hangsúly. A hatalomvágy és a körülötte lévőknak tanácsa addig kísérte Absolont, míg az apja életét is képes kioltani, csak hogy megszerezze a királyi címet, a hatalmat. Dávid azonban tudja, hogy Absolon és az őt követők a halálát kívánják. Értesül Absolon minden lépéséről, aminek következtében maga is tudja, hogy mit kell cselekednie.

A zsoltárok könyve, de mind az Ószövetség, mind az Újszövetség leír olyan helyzeteket, amiben az Úr választottja üldözésbe kerül. Számos zsoltár fogalmazza meg panaszénekekben azt a szorongatott helyzetet, amiben az Úr választott szolgálja van az ő ellenségei miatt. A prófétákat is üldözték azért, amit az Úr nevében hirdettek. Jeremiás mondja magáról, hogy üldözés tárgya lett. Jézus Krisztus azt mondja tanítványainak, hogy őket is üldözni fogják úgy, ahogyan őt is üldözték. Sőt mi több, Jézus azt mondja, hogy: *Boldogok vagytok, ha szidalmaznak és háborgatnak titeket, és minden gonosz hazugságot mondanak ellenetek énértetek. Örüljetek és örvendezzetek, mert a ti jutalmatok bőséges a mennyekben, mert így háborgatták a prófétákat is, akik előttetek voltak.* Pál apostol is ír leveleiben arról a címzetjeinek, hogy üldöztetésben volt része. Ezek a személyek mind megegyeznek abban, hogy ilyen helyzetben (is) az Úrra tekintenek, és ez az Úrra való tekintés az imádságban nyilvánul meg.

Ezt teszi a zsoltárfíró is. Panaszénekekben mondja el Istennek azt a helyzetet, amiben van, és kéri imádságban a segítségét. Erről a panasztevésről szól a felolvasott 2. és 3. vers: *„Uram, mennyire megsokasodtak ellenségeim, sokan vannak a reám támadók. Sokan mondják az én lelkeim felől: Nincs számára üdvösség Istennél!”* A 2. versben fizikai fájdalmat fejez ki a zsoltárfíró. Életére, fizikai létére támadtak az ellenségei, a halálát akarják. A 3. vers már nem a fizikai fenyegetésről szól, hanem a lelkiről. Nem elég, hogy az életére törnek, még az Istenbe vetett hitétől is meg akarják fosztani. Ezért mondják, hogy *„nincs számára segítség Istennél”*. Az ellenség, jelen esetben Absolon és követői, teljes reménytelenséget szeretnének tudni a zsoltárfíró, Dávid király életében. Még a személyes hitét is el akarják venni tőle, hogy ezáltal mind testileg, mint lelkileg végbemenjen a megsemmisülés.

Keresztyén testvéreim, minket manapság ritkán ér ilyen szó szerinti üldöztetés. Hála Istennek, nem kerget az ellenség, nincs háborús időszak. Azonban ha komolyan elgondolkodunk a helyzetünk fölött, rájövünk arra, hogy van. Létezik egy olyan ellenség a mi életünkben is, aki nap mint nap háborgat, üldöz és kísért. Igen, a Sátán, aki akárcsak Absolon, a hatalomra törekszik még a mi életünkben is. Jogosan tehetjük fel hát a kérdést, hogy mit teszünk ebben a helyzetben? Kihez fordulunk akkor, amikor érezzük, hogy a gonosz erőt vesz rajtunk? Kitől kérjük a segítséget? Kinek panaszoljuk el gondjainkat, sérelmeinket, testi vagy lelki fájdalmainkat? Vagy egyáltalán elmondjuk, elpanaszoljuk-e azokat? Vagy inkább magunkban tarjuk őket, és csodálkozunk, hogy egyszer összeroskadunk fájdalmaink terhe alatt? A pszichológia szerint is jót tesz, ha az ember elmondja valakinek azt, ami bántja, ami fájdalmat okoz neki. Ki kell beszélnünk ezeket, mert magunkba tartva csak nagyobb kárt és fájdalmat okozunk. Azonban egyáltalán nem mindegy, hogy mihez folyamodunk, vagy kinek mondjuk el ezeket. Nagyon sok ember alkoholba, drogba, erőszakba fojtja bánatát. Teszik ezt abból a megfontolásból, hogy így könnyebben átesnek a nehéz pillanatokon, és közben nem veszik észre, hogy egy másik nehézségbe rántják életüket. Mások pszichológushoz járnak rendszeresen, aki ugyan meghallgatja a panaszt, de igazából mást nem tesz ezenkívül. A pszichológus azonkívül, hogy meghallgatja páciensét, esetleg csak tanácsot adhat arra nézve, hogy hogyan próbáljon meg az illető kijutni a szorult helyzetéből. Azonban ez nem igazi segítség, nem megoldása a helyzetnek. Azért nem az, mert itt is a cselekvő az ember, aki Isten segítsége nélkül semmit sem képes jól véghezvinni. Ennél jobb az, de még mindig nem a legjobb, ha gyülekezeti tag a lelkipásztorhoz megy el, és neki panaszolja el bánatát és fájdalmát. Igaz, a lelkipásztor sem tud segíteni rajta, de tud egy olyan utat mutatni, rá tudja állítani őt arra az útra, amelyen a zsolttáros is járt. Mit tesz a zsolttáros? Istenre tekint. Istennek panaszolja ki magát. Keresztyén testvéreim, Istennek ma is lehet panaszkodni. Istennek ma is van ideje, neki nem terhes meghallgatni a mi panaszainkat. Sok emberi élet gyógyulna meg, ha Isten elé vinnénk fájdalmainkat, gondjainkat, ha Jézus hívását meghallanánk: *Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhellettetek, és én megnyugosztlak titeket.*

A zsolttáríró Istenre tekint, és a következőket mondja: *De te, oh Uram! Pajzsom vagy nékem, és dicsőségem az, aki felmagasztalja az én fejemet.* Itt három kifejezést kell megvizsgálnunk. A zsolttáros egy szóképp segítségével fejezi ki hitét, ugyanis a „Jahve-pajzs” metafora, teljes védettséget, oltalmat, menedéket fejez ki, illetve biztonságérzetet. Isten jelenti számára a minden oldalról való védettséget. A biztonságérzet, védettség mellett az Úr jelenti számára az értéket is. A „dicsőségem” héber megfelelője jelenti azt is, hogy súlyosnak lenni, nehéznek lenni, amik együtt az értéket jelentik; emberekkel kapcsolatban pedig a tisztességet, a társadalmi elismertséget. Amikor a zsolttáros ezt mondja, akkor tulajdonképpen arról tesz bizonyosságot, hogy az Úr jelenti számára az értéket. Csak az Úr által és az Úrban lehet/van értéke az életének, tisztessége, társadalmi megbecsülése. *Aki felmagasztalja az én fejemet* pedig azt jelenti, hogy az Úr kiemeli választottját a nyomorúságos helyzetből. Miért mondja el ezeket a zsolttáros? Mert van istenismerete, hittapasztalata és személyes kapcsolata Istennel. Van reménysége afelől, hogy Isten meghallgatja imádságait. Ki az Isten számomra? Van-e nekünk igazi és személyes istenismeretünk, hittapasztalatunk? Jézus Krisztus csak a világ Megváltója, vagy a mi Megváltónk is? Jelent-e számunkra védettséget, oltalmat, menedéket? A saját megvalósításaink, pénzünk, vagyonunk, a földi életben elért eredményeink jelentik számunkra az értéket, vagy maga az Úr? Az Istenben lévő élet értékes élet. Ezt érzi a zsolttáros, ezt tapasztalja, és ezt mondja el. Ezért tud bizalommal fordulni Istenhez és kérni tőle a segítséget.

Tanuljunk meg mi is a zsolttáríró példájából, hogy életünk csak Isten kezében van biztonságban, és merjünk Isten elé állni gondjainkkal, bajainkkal, fájdalmainkkal, mert ha van igazi hittapasztalatunk, istenismeretünk, akkor tudhatjuk, hogy Isten megszabadít, és felmagasztalja a mi fejünket. Ámen!

Prédikációk reformáció nagyhetére

Bustya Dezső
ny. lelkipásztor
Marosvásárhely

A keresztyén életfolytatás

1. Világosságban járás

Alapige: 1János 1,7

1. Isten szent felsége világosságban lakozik. A mennyei világ lényege szerint nem más, mint világosság. Isten az első teremtségi napon a világosságot hozta létre. A szentségben és igazságban teremtett első emberpár élete világosságban való élet volt, mivel Isten jelenlétében, tehát teljes világosságban éltek.

De a bűnnek a világba lépésével az élet többé már nem az Isten jelenlétében való életet jelenti. Minél jobban eltávolodott az ember Istentől, az élete annál inkább a sötétségben való életté lett. A sötétségben való élet pedig *félelmetes*. Sőt a sötétségben járó ember *magányos* is; nincs igazi közössége se Istennel, se az embertársaival.

A bűn által sötétté lett világba belépett az Isten Fia. Ő világossággal jött e világra, és egyben ő a Világ Világossága. János evangéliumának bizonyossága szerint a világosság a sötétségben fénylett, de a sötétség nem fogadta be azt. Az emberek inkább szerették a sötétséget, mint a világosságot.

Krisztus evangéliuma megvilágosítja az ember bűntől elsötétített életét. Urunk kész Szentlelkét kitölteni a hívekre, hogy *világosságban járjanak*. Alapigénk pontosan erről beszél. A világosságban járás nem más, mint Istenhez való közeledés, a sötétség és minden bűn megtagadása, közeledés az örökkévalósághoz. Földi létünkben kettős áldása van a világosságban járásnak; hadd szóljon Igenk üzenete ezekről:

2. *Közösségünk van egymással*. Sötétségben ugyanis elszigetelődünk embertársainktól. Csak a világosságban ismertünk egymásra. Az úton járók sötétségben idegenül mennek el egymás mellett. Ha világosságban járnak, egymásra ismernek, köszöntik egymást, vagyis közösségük van egymással. Ebben a gyülekezeti házban/templomban is azért hirdettetik az Ige, hogy minden ember szívében, aki az evangéliumot hallja, világosság gyúljon. Ebben a világosságban tapasztaljuk meg, hogy jelen van Isten. Szentlelke erejével szíveket kapcsol össze egymással. Ennek következményeként meglátjuk egymás örömét, s együtt örvendezünk; észrevesszük egymás gondját, szomorúságát, s megosztott gondná tesszük azt. Az egyház csak ott igazán egyház, ahol ez a közösség valósul meg. Ebben a krisztusi világosságban a kis családok nagyobb közösséggé, gyülekezetté formálódnak.

3. A másik fontos áldás: *Jézus Krisztusnak, az Ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől*. Amíg sötétségben élünk, erről sincs tudomásunk. Észrevétlenül is el lehet kárhozni. Vannak köztünk, akik egész életükben sötétségben élnek. Nincs tudomásuk Krisztusról, s az Ő ajándékáról. És vannak, akik homályosan bár, de kezdenek látni. Észreveszik életükben a bűn rettentő hatalmát. Emberi módon küzdenek ellene, de sajnos eredménytelenül. Csak az evangélium világosságában értjük meg, hogy egyedül Krisztus vére tisztít meg minket minden bűntől. Így lesz a világosságban járás a bűnbocsánatot nyert hívők szeretetközösségének gyakorlásává. Ámen!

2. Szeretetlenben járás

Alapige: Efézus 5,2

Igénk arról beszél, hogy keresztyén életünk lényege szerint nem más, mint szeretetlenben járás. Pál apostol szavain át ma Isten maga üzen nekünk. Parancsa ez: *Járjatok szeretetlenben.*

1. Isten minden parancsát valami ajándék előzi meg. Mielőtt tőlünk szeretetlenben járást követelne az Úr, előbb megajándékozik a tökéletes, felülmúlhatatlan szeretettel Fiában, a Krisztusban. Erre hivatkozik az apostol is: „*Krisztus is szeretett minket*” Krisztusban úgy ismerjük meg Istent, mint aki legbenső lényege szerint szeretet. Így a szeretet forrása és ősképe maga Isten. Öröktől fogva szereti a világ megváltására elrendelt szent Fiát. Szerette az Ótestamentum idején választott népét, Izráelt, és szereti ma a lelki Izráelt, az Anyaszentegyházat. Szereti a világot, hiszen a világ megtartásáért áldozta oda egyszülött Fiát. Ezt a teljes és tökéletes szeretetet szemléljük a lábmosás történetében: Krisztus alázatban, rabszolgai szolgálatban bizonyítja meg szeretetét tanítványai iránt.

2. Krisztus szeretetének bizonyosságául „*adta önmagát miérettünk ajándékkul és áldozatul az Istennek kedves jó illatul.*” Három dologban mutatja fel ez az Ige Krisztusnak irántunk való szeretetét; ő ugyanis számunkra ajándék, áldozat és kedves jó illat. *Ajándék*, mert az ő keresztfán elszenvedett szenvedéséért és haláláért ajándékba nyerjük a legfőbb jót, az üdvösséget. *Áldozat*, mert kereszthalála révén szerzett engesztelést a mi bűneinkért. *Kedves, jó illat*, ez a kép az ótestamentumi áldozatokra utal vissza, ahol az oltárról kedves, jó illat szállt az ég felé Istenhez.

3. Miután Krisztus áldozata a keresztyén ember legfőbb kincse, azt egész életében gyümölcsöztetnie kell. Nekünk is *ajándéknak, áldozatnak és kedves, jó illatnak* kell lennünk egymás számára. *Ajándéknak* tekint-e a szülő a gyermekét, vagy valami olyan-nak, ami/aki kényelmét megrabolja? Ajándék-e számunkra az öreg szülő, vagy pedig be nem vallott (vagy egyáltalán nem tagadott) teher? Az első keresztyének a gyülekezet szegényeit is ajándéknak tekintették, mert alkalmul szolgáltak a jó cselekedetre. Így tekintjük-e őket mi is? Tudunk-e *áldozni* időt, pénzt, fáradságot szereteteinkért? Családunkért, egyházunkért, a szenvedőkért, a segítségünkre szoruló embertársakért? Az igazi szeretet próbája az áldozatkészség. Ezért: ne szóval szeressünk, se nyelvvvel, hanem cselekedettel és valósággal! (1Jn 3,18) Az ilyen szeretet valóban *kedves, jó illat* Isten és az emberek előtt egyaránt.

Ahol nincs igazi szeretet, ott átok van. De ahol van szeretet, ott az emberek egymást nem tehernek, hanem ajándéknak tekintik. Tudnak egymásért áldozni, s ebben a szolgálatban megéreződik az Úrban való élet jó illata, a szeretetlenben járás áldása. Ámen!

3. Igazságban járás

Alapige: 3János 4

1. Igénk üzenete világos; arról beszél, hogy valakinek a legnagyobb öröme az, ha gyermekei az igazságban járnak. Mondhatja ezt egy édesanya vagy édesapa. Egy szülőnek nincs annál nagyobb öröme, mint amikor azt látja, hogy gyermekei igazságban járnak. Egy idő után a gyermekek otthagyják a szülői hajlékot, külön családot alapítanak. De az igazi szülők azután is vigyázzák gyermekeik életét. Híreket hallanak felőlük. Nyilván az az igazi öröm számukra, ha jó híreket hallanak, ha gyermekeik szeretetlenben,

békességben élnek, jót cselekednek, s általában Isten dicsőségére és embertársaik javára élnek.

2. Mondhatja ezt a mondatot nemcsak egy szülő, hanem egy *előljáró* is: egy apostol, egy pásztor, egy tanító. Mert egy *tanítónak*, nevelőnek nagyon nagy örömet jelent az, ha egykori tanítványai felől azt hallja, hogy azok jól megállják helyüket az életben: becsületeselek, jóra törekvők, mások szolgálatára szentelik oda az életüket, azaz igazságban járnak. Pál apostol sok gyülekezetet alapított, mindeniket figyelemmel kísérte. Akkor volt tele a szíve örömmel, ha azt hallotta, hogy Korinthusban vagy Thesszalonikában a hívők igazságban járnak. Az apostol számára a megtértek, a hívők tulajdonképpen lelki gyermekek. Pál ezt írja a galatáknak: „Gyermekeim! Kiket ismét fájdalommal szülök, míglen kiábrázolódik bennetek Krisztus.” (Gal 4,19) Ez az öröm árad alapigénkben János apostol szívéből is, amikor hittestvéreire gondol, akikhez levelét írja.

3. Mondhatja ezt a mondatot *maga Isten* is. Atyai szívének az a legnagyobb öröm, ha megváltott gyermekei igazságban járnak. A szülő fájdalommal szüli gyermekeit, és sok áldozattal neveli fel őket. Isten a legnagyobb áldozatot hozta érettünk: Fiát áldozta fel bűneinkért a kereszten. Ezért érthető nagy öröme, amikor azt látja, hogy gyermekei, akikért oly nagy árat fizetett, az igazságban járnak.

4. Mit jelent az *igazságban járás*? Az igazság: mérték. Isten mindent ezzel mér meg. Az igazság: egy élő személy, Jézus Krisztus. Tehát ő a mérce. Igazságban járnunk annyit jelent, mint a Jézus Krisztusban megjelent tökéletes emberi életfolytatást követni. Hozzá kell mérnünk, szabnunk magunkat. Isten ezt a mértéket az Igében adja nekünk. Igazságban járnunk annyi, mint Isten Igéje szerint élni. Olvassuk el például a Hegyi Beszédet. Olyan-e az életünk, amilyen Urunk tanítása szerint kellene a keresztyén életnek lennie? Szerez-e örömet Istennek az, amit angyalaitól naponként felőlünk hall?

Isten gyermekeinek az igazságban kell *járniuk*. A járás mozgást jelent, ellentétben a tétlenséggel. Ez a szó tehát cselekedetet, életfolytatást foglal magában. Sok-sok, Isten akarata szerinti cselekedetből tevődik össze az igazságban járás. Tulajdonképpen ezt jelenti a Krisztus követése. Járjunk tehát mindannyian igazságban, mint Isten megváltott, hálás gyermekei, hogy az ő atyai szívének sok örömet szerezzünk. Ámen!

4. Jó cselekedetekben járás

Alapige: Efézus 2,10

Igénk úgy mutatja be a keresztyén életet, mint ami jó cselekedetekben való járás. Isten által adott rendeltetés ez, ami magunktól nem, de Krisztus ereje által teljesíthető.

1. „Mert az *Ő alkotásai vagyunk...*”, mondja Igénk. Isten az embert nem unalomból, vagy szeszélyből alkotta, s nem játékszerűl, hanem egy bizonyos céllal, elgondolással. Szentségben és igazságban teremtette az embert avégre, hogy teremtő Istenét megismerje, szívből szeresse, örök üdvösségben vele éljen, Őt dicsérje és magasztalja. Így tanít a káté. A teremtő Istennel való közösségből, a vele kötött szövetségből következik, hogy az embernek azt kell cselekednie – amennyire ez rajta áll –, amit Isten cselekszik. Isten a jót cselekszi mindenkor, tehát nekünk, teremtményeinek is mindenkor jót kellene cselekednünk.

Csakhogy mi erre teljesen alkalmatlanok vagyunk. Már az első emberpár elbukott az Úr által ültetett Édenkertben az engedelmesség vizsgáján, márpedig a jó cselekedetekhez igazi engedelmesség szükséges. A bűn egyik rettenetes következménye az, hogy nem tudunk engedelmeskedni. Csak azt tudjuk cselekedni, ami saját szívünk vágyainak kedves.

2. Ezt a megromlott emberi szívet Isten az Ő Fia által újjáteremti. Jézus Krisztusban itt járt közöttünk az Atya akaratát mindenben híven cselekvő engedelmes Ember. Krisztus nemcsak örök példánk, hanem erőforrásunk is az engedelmesség útján. Ő mindenkor minden ember javát kereste és munkálta cselekedeteivel egészen az élete odaáldozásáig. Minket is egyedül Ő tesz alkalmassá Lelke által arra, hogy őt kövessük, és minden embertársunkkal jót cselekedjünk.

3. A *jó cselekedetnek* nincs érdemszerző szerepe. Nem azért kell jót cselekednünk, hogy azok által érdemessé tegyük magunkat az üdvösségre, hanem hálából a Krisztus szenvedése és halála által már megszerzett és nekünk tulajdonított üdvösségért. Isten mindent elkészített számunkra. Szent Fia véghezvitte kereszthalála és feltámadása által a mi üdvösségre jutásunkat. Egyúttal előkészítette a háládatos élet lehetőségét is. Előre elkészítette a jó cselekedetek alkalmait. Szentlelke által elvégzi bennünk a másoknak való megbocsátást, a rosszért jóval fizetés lehetőségét. Ezekben a szolgálatokban *járnunk kell*, azaz naponként ezek szerint kell élnünk. A jó cselekedetekben való járás ismertetőjel: erről ismerik meg az emberek, hogy Isten a mi Atyánk, s Jézus Krisztus a mi Megváltónk. Legyen hát egyéni és gyülekezeti életünk mércéje is ez: lássák az emberek a mi jó cselekedeteinket, és dicsőítsék érte a mi mennyei Atyánkat. Ámen!

5. Bölcsességben járás

Alapige: Kolossé 4,5

A megváltott embernek nem test szerint, hanem Lélek szerint kell járnia. Ez pedig részleteiben világosságban, szeretetben, igazságban és jó cselekedetekben való járást jelent. Ezekről már mind szólottunk a megelőző alkalmon. Mai Igénk is a keresztyén életfolytatás egyik vonatkozását mutatja fel; a hívő ember élete alapigénk szerint: *bölcsességben járás*.

1. „*Bölcsen viseljétek magatokat...*”, hangsúlyozza az Ige parancsa. Életünk döntések sorozatából áll. A 20. század egyik nagy írója és gondolkodója (Sartre) mondja: Szabadságra vagyunk ítélve. Ez a keresztyén élet tekintetében azt jelenti, hogy nem vagyunk akarat nélküli rabszolgák. Isten kegyelme szabadabb teszi az akaratot. Egyrészt azért, hogy ne szolgáljunk többé a bűnnek, másrészt, hogy szabad elhatározásból szolgáljunk Istennek. A hit nem más, mint felelős döntés. A bölcs életfolytatás tehát az a magatartás, amelyben minden dologban a hit határozza meg cselekedeteinket. Ez nem emberi bölcsesség tanácsa, ez a kereszt bölcsessége. Embertársaink gyakran bolondságnak nevezik magatartásunkat. Számunkra pedig egyedül ez jelenti a bölcs döntést, ami nem az egyénnek, az énnak hasznos, kényelmes és jó. Nekünk az jelenti a bölcs magatartást, ha Istennek engedelmeskedve választunk a kínálkozó lehetőségek között.

2. A bölcs magatartásra kiváltképpen a „*kívül valók irányában*” van szükség. Kik ezek a „*kívül valók*”? Benne van a szóban: akik a külvilágban vannak. Az a veszély fenyeget bennünket, hogy magatartásunkkal elzárkózunk a világ elől. Lehetséges, sőt van is ilyen kegyes elzárkózás. Ám Isten akarata szerint az egyház nem lehet gettó. Benne élünk a világban, csak nem a világ stílusa, életformája szerint. Meg kell látszódnia az életünkön a kívül valók számára is észrevehető, bölcs életfolytatásnak. A „*felülről vett*” bölcsesség szerint, amiről Jakab apostol beszél közönséges levelében.

3. Úgy kell forgolódnunk e világban, hogy a kereszt bölcsességét tükrözze az életünk, munkánk, minden cselekedetünk. Erre kell jól felhasználnunk a kedvező alkalmakat; amint Igénk mondja: „*a jó alkalmatosságot áron is megvén*”. Isten mindegyre ad eléink kedvező lehetőségeket, amelyekben megmutathatjuk, hogy a hívő keresztyént

nem az önzés, az érdek, a haszon, a kényelem, a testi élvezet vezeteti döntéseiben, hanem Isten Lelke. Kérjünk tehát tőle naponként bölcsességet, hogy Jézus Krisztust, Megváltó Urunkat bölcs szívvel és bölcs cselekedetekkel követhessük. Ámen!

6. „Okkal” járás

Alapige: Efézus 5,15

Mai Igénk is a keresztyén életfolytatásról beszél. Az „*annak okáért*” kifejezés valami megelőző állapotra mutat. A fejezet Igénket megelőző szakaszában arról ír az apostol, hogy az efézusi keresztyének egykor sötétség voltak, most pedig „világosság az Úrban”, úgy kell tehát élniük, amint az a világosság fiaihoz illő. A világosság gyümölcse csupa jóság, igazság és egyenesség. A keresztyéneknek meg kell ítélniük, hogy mi kedves az Úrnak, és azt kell cselekedniük.

1. „*Meglássátok azért, hogy mi módon okkal járjatok...* A *meglássátok* azt jelenti, hogy jól vigyázzatok, valamire állandóan ügyeljete, erre mindig gondotok legyen. Sok gondot adott a bibliamagyarázóknak ez a kifejezés: „*okkal*” járjatok. Mit jelenthet ez? Szótanilag rokon az „okos” melléknévvel. Az az *okos*, aki semmit sem cselekszik *oktalanul* vagy *ok nélkül*. Okkal járnunk tehát annyi, mint felelős életet élni. Semmit sem tenni, amiről később azt kellene mondanunk: magam sem tudom, miért tettem ezt, miért mondtam ezt vagy amazt. Okát kell tudjuk adni minden szavunknak, mosolyunknak, mozdulatunknak, minden cselekedetünknek.

2. Az *okkal* járásnak, a felelős életfolytatásnak nem könnyű eleget tenni. Napjainkban szomorúan láthatjuk, hogy nagyon sok ember vonakodik a felelősség vállalásától. Jobban szeretnek mások felelőssége mögött megbújni. Inkább alacsonyabb beosztásban dolgozni, mint döntéseket hozni, aláírni, mert ez nagy felelősséggel jár. A keresztyén ember nem tehet ilyet. Mernünk kell Isten és az emberek előtt a felelősséget vállalni szavainkért, tetteinkért.

3. A felelős életfolytatás próbaköve: „...*nem mint bolondok, hanem mint bölcssek*” Tehát így kellene élnünk. A bölcsességben járásról hallottunk a múlt alkalommal; főképpen a kívülvalók vonatkozásában. Most főképpen arra figyeljünk, hogy honnan tudjuk, mikor cselekszünk bölcsen, s melyik cselekedet lenne bolondság, illetve esztelenység? Igénket egy következő vers világítja meg: „*Annakokáért ne legyetek esztelenek, hanem megértsétek, mi legyen az Úrnak akaratja.*” (Ef 5,17) Hogyan tudjuk Isten akaratát megérteni? Imádságainkban kell szüntelenül kérdeznünk, tudakoznunk az Ő akaratát. Isten nem hagy bennünket bizonytalanságban. Ha az Ő felismert akaratát cselekedjük, akkor ez lesz a legbölcsőbb dolog az életünkben. Ez lesz „okkal” járásunk bizonyítéka. Ámen!

Prédikációk reformáció ünnepére

Geréb Zsolt
Kolozsvár

Aki vallást tesz rólam az emberek előtt...

Alapige: Máté 10,26–33
Bibliailvasás: Kolossé 3,12–17

A reformáció az egyház megújulását jelenti elsősorban belső, lelki, másodsorban külső, testi értelemben. A reformátorok célja az volt, hogy a középkori egyházat visszavezessék az isteni kijelentés forrásához, a Szentíráshoz. Mivel a skolasztikus filozófia nyelvén megfogalmazott hittani tételeket az iskolázatlan hívek nem értették, ők vissza akartak térni a tiszta forráshoz, Jézus örömmüzenetéhez, és az első keresztyének hitéhez és gyülekezeti életéhez. Az egyházi tanítás helyett a Szentírás került a középpontba. Európa két városában, Wittenbergben és Zürichben szinte egy időben kezdte magyarázni az Újszövetség egy-egy könyvét két tudós teológus: Luther Márton a Római levelet, Zwingli Ulrich Máté evangéliumát. Mindketten felismerték azt, hogy az ember egyedül hit által igazul meg Isten kegyelméből. Ehhez társult az a meglátás, hogy a Szentírás központja Jézus Krisztus személye és megváltó áldozata. Tehát nem emberek, egyházi előljárók, nem az ő tanításuk, hanem egyedül Jézus Krisztus személye és örömmüzenete alkotja a hit alapját és középpontját, és egyedül az ő megváltó halála képezi az üdvösség forrását, és nem az egyház által áruba bocsátott bűnbocsátó cédulák.

Ezeket a felismeréseket, hitbeli elveket tűzték a reformáció zászlójára a reformátorok, ezekért a célokért áldozta életét 480 évvel ezelőtt október 11-én Zwingli Ulrich a kappeli csatában. Utolsó szavai ezek voltak: „Ne féljete azoktól, akik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik, hanem attól féljete inkább, aki mind a lelket, mind a testet elveszítheti a gyehennában” (28. v.).

A reformáció napján felolvasott Ige időszerűségét nemcsak a Zwinglire való emlékezés adja, hanem az, hogy az Ige magában foglalja a reformátori örökség három fő tanítását. Ne féljete, mert velünk van Krisztus. Ez azt jelenti, hogy

1. Mi az ő evangéliumát hirdetjük.
2. Mi az ő védelme alatt állunk.
3. Mi Krisztusról teszünk vallást az emberek előtt.

I.

Ne féljete! Ez a biztatás először a tanítványoknak szólt, akiket elküldött Jézus, hogy hirdessék Izrael népének Isten országa jövetelének evangéliumát. Ennek az örömhírnék olyan belső ereje volt, hogy nem lehetett titokban tartani. Ez az üzenet nyilvánosságra kíváncszott. Jézus egy közmondással kívánja megvilágítani az evangélium útját: „...nincs oly rejtett dolog, ami napfényre ne jöjjön, és oly titok, ami ki ne tudódna” (26.v.).

Jézus az Isten országáról szóló tanítását példázatokba rejtve mondta el a népnek. A példázatok értelmét azonban csak a tanítványok előtt tárta fel. De nem azért, hogy őket egy titkos tudomány öröközőivé tegye, melyből tőkét kovácsolhatnak, hanem azért, hogy később a háztetőkről hirdessék mindazt, amit nekik a belső kamrában elmondott.

Az evangélium tehát nem a beavatottak tudománya. Csak a középkori egyház tette azzá, hogy az elrejtett ismeret által hatalmát megerősítse. Az Írás értelmét nem tárták fel

a nép előtt. A Biblia helyére az egyház tanítását állították, mellyel eltorzították Jézus szándékát. Jézus ebben a fejezetben ismételten megparancsolja a tanítványoknak, hogy menjenek el és prédikáljanak.

A reformáció vívmánya az volt, hogy az egyház legfontosabb feladatává az Ige hirdetését tette. Bullinger Heinrich, Zwingli zürichi utóda a II. Helvét Hitvallásban azt tanítja, hogy az egyház legfőbb ismertetője az igaz és tiszta igehirdetés. Ezt a felismerést mi is elfogadjuk, és valljuk, hogy a mai egyház is csak akkor marad Krisztus igazi egyháza, ha tisztán és elegyítetlenül hirdeti a Szentírást. A svájci reformátorral együtt valljuk továbbá, hogy Isten egyházának külső ismertetőjegye a Krisztus szerzte sákramentumokkal való helyes élés.

II.

A felolvasott Igében Jézus ismételten buzdítja tanítványait: Ne féljete, ti az Atya védelme alatt álltok! Jézus tudta, hogy missziói küldetésük alkalmával nem mindenki fogadja be őket. Tudta, hogy sokan szembefordulnak az evangéliummal. A Mester nem ringatta hamis illúziókban az apostolokat. Ő felkészítette az evangélium hirdetőit az előttük álló küzdelmes feladatra, kihangsúlyozva, hogy az akadályok nem állíthatják meg az örömmel utját, Isten gondot visel az igehirdetőkre. Megoltalmazza őket, hogy átadhassák a jó hírt, a szabadulás üzenetét mindazoknak, akik a bűn rabságában, a Sátán uralma alatt élnek. A verebecskékről szóló példázatban Jézus biztosítani akarja tanítványait arról, hogy nem egyedül küzdenek Isten országának ügyéért.

Jézus szava minket is arra akar figyelmeztetni, hogy ne aggodalmaskodjunk az Ige sorsáért, mert az igehirdetés ügye elsősorban az Úr kezében van. Vessük mi is bátran bizodalunkat a feltámadott Krisztus mindenható erejébe, mert Ő ma is úgy vesz körül minket, mint egy erős várfa.

Isten az, aki minden időben megnyitotta a szíveket a hirdetett Ige előtt. Ő az, aki Szentlelke által hitet ébresztett a meghallott Ige iránt. Az Ő lelke által fogadták az emberek az igehirdetést mint Isten beszédét mind az apostolok korában, mind a reformáció századában és a mai korban is. Ne gondoljuk azonban, hogy a Szentlélek munkája olyan, mint a varázsló pálcája, mely minden kaput megnyit, minden akadályt elhárít. Pál apostol, amikor Athénban, az Areopagusz hegyén hirdette az ismeretlen Istenről és a feltámadott Jézusról szóló üzenetet a sztoikus és epikureus filozófusoknak, együgyű beszédnek tartották azt, és azt mondták, hogy „majd még meghallgatunk téged erről”. Az athéniak közül csak néhányan csatlakoztak hozzá. Ez a pár ember képezte a keresztyén gyülekezet magját. Az evangélium az ő életük és bizonyágtételük által sugárzott ki az Akhája tartományába. Egy külsőleg jelentéktelen, de ígéretes kezdet után Krisztus egyháza, a keresztyén gyülekezet terebélyes fává növekedett.

Az evangélium útja ma sem akadálymentes. Negyven éven keresztül külső ellenállásba ütközött a misszió végzése. Az erdélyi lelkészeknek valóban bátorságra, sőt leleményességre volt szüksége ahhoz, hogy eleget tegyenek Krisztus parancsának. Huszonöt évvel a kommunizmus megdöntése után nem beszélhetünk ateista propagandáról, egyházellenes intézkedésekről. Ma inkább az elvilágiasodás szellemével vagy a közömbösség lelkületével találja szembe magát a protestáns igehirdető. Ma jobban érdeklik az embereket a gazdasági és politikai kérdések. Csak akkor gondolnak Istenre, amikor sorskérdések jelentkeznek egyéni vagy közösségi életükben, amikor rádöbbenek arra, hogy milyen véges az emberi erő és tudás a betegségekkel vagy a természeti jelenségekkel szemben. Ilyenkor válik fogékonnyá a modern ember az istenhitre, a boldogságra, az élet értelmére vonatkozó kérdésekre. Az igehirdetők feladata abban áll, hogy a Biblia és a hitvallásaink alapján tegyen bizonyosságot Jézus Krisztusról mint az élet Urá-

ról és reménységéről. A református igehirdetők feladata ma abban kell hogy álljon, hogy öntudatos keresztyén hitre, Krisztus követésére vezessék mind a nagyvárosokban, mind a kisebb falvakban élő keresztyén híveket, és vállalják református azonosságukat, örökségüket. Minden emlékezés célja, hogy erősödjünk meg Isten iránti bizodal munkban és az evangélium igazságába vetett hitünkben. Ámen!

Nagy Attila

Havad

Isten ingyen igazítja meg őket kegyelemből

Alapige: Róma 3,20–27

Bibliaalvasás: Zsidókhöz 11,1–7

Könnyű lenne most a Római levél reformációt munkáló hatásáról beszélni. Arról a tényről, hogy Pál apostolnak az a levele, amelyből most felolvastam egy szakaszt, milyen hatással volt az egyház életére. Elvitathatatlan ez a hatás. Nemcsak a 16. században, Luther életében munkált ez a levél jelentős változásokat, hanem korábban is, és a 20. században is. De most mégsem ezt teszem, hisz akkor egy olyan előadást kellene tartanom, amely legfeljebb ismereteket közöl, s a tudásban gyarapít. S nekünk – s ez alatt a „nekünk” alatt értem a személyes életünket is, meg az egyházi létünket is – másra van szükségünk. Nekünk arra lenne szükségünk, hogy a reformációban átélt megújulást a saját bőrünkön tapasztaljuk.

Pál apostol sorait egy olyan közösségnek írta, amelyet nem ismerhetett személyesen. Ezáltal érthető lesz a stílusa. Ebben a levélben elméleti síkon szól a keresztyén életről. Hiányolhatjuk belőle a személyességet, a közvetlenséget, az aktualitásokat. Általános, száraz és teológiai megállapításai vannak. De talán éppen ezért lesznek örök érvényűek. Én hiszem, hogy ha ezeket a magvas gondolatokat személyes életünkre nézve igyekszünk végiggondolni, akkor eljuthatunk annak a megtapasztalásához, hogy a reformáció nem egy lezárt esemény. Isten Szentlelke által vissza tud vezetni a forráshoz, a Krisztus szeretetének eredőjéhez, hogy megújítsa az életünket, hitünket és a reménységünket.

Így tegyük személyessé az első mondatokat: *Mert a törvény cselekedeteiből nem fog megigazulni egyetlen halandó sem öelötte. Hiszen a törvényből csak a bűn felismerése adódik.* Érzed, hogy itt mennyire rólad van szó? Hisz te is a halandók közé tartozol. S akárhogy is tiltakozom ellene, én is. S ugyanakkor erősen ott él a tudatunkban vagy a zsigereinkben, hogy az Istennek csak az tetszik, ha a törvényt megtartjuk. Közvélemény-kutatások során derül ki, hogy sokan az egész keresztyénséget a Tízparancsolat megtartásával azonosítják. Az a jó keresztyén, aki megtartja a parancsolatokat. Vagy ha azt kérdeznék; hogy mi a keresztyénség lényege, főbb üzenete, akkor is nagyon sokan emelnék ki a parancsolatokat. De még ha valaki ismeri a reformáció fő téziséét, azt, hogy hit által igazulunk meg, akkor is gondolkodhat úgy, hogy ez a hit olyan megfoghatatlan. Sokkal egyszerűbb engedelmesen betartani a törvényt, abból baj nem lehet. De az apostol ezzel világít rá a magukat kegyesnek, vallásosnak gondolók nagy tévedésére: azt gondolják, hogy az életük szépen megfelel Istennek, igyekeznek ezért mindent megtenni. De mindez mégis kevés. És ezt ne csak másokra sandítva mondjuk el. Azt gondoljuk, hogy az életünk tetszik Istennek, ha a parancsolatokat – legalábbis betű szerinti értelemben – megtartjuk. Pedig az apostol rámutat a törvény jelentőségére. A törvény nem megszabadít a bűntől, hanem megmutatja a bűnt. A törvény tükör, amely alapján felfedezheted az életedben azt, hogy mennyi minden nem tetszik Istennek. De a tükör sohasem tisztít meg. Tehát nem attól lesz tiszta az életed, hogy nézegeted magad a tü-

körben... Tudom, hogy itt egy nagyot sóhajtok: „Legalább ez lenne a probléma.” Ma inkább az a baj, hogy az ember még csak bele sem akar nézni ebbe a tükörbe. Nem akar arról tudni, hogy bűnös. Míg a 16. században az volt a nagy probléma, hogy az egyház túlterheli az embert a törvénnyel, és az érdemekért való fáradozás kitűnőségre vallott, addig ma már inkább az az általános gond, hogy az ember nem akar a törvény tükrébe nézni, és ezért nem akar a bűn valóságáról tudni. Ez azt is jelenti, hogy a reformáció központi témája – a megigazulás kérdése – ma nem hozza lázba az embert, sőt egyáltalán nem tud vele mit kezdeni. Pedig éppen az a páli mondat, hogy *mindenki vétkezett, és híjjával van az Isten dicsőségének* – eszméltet újra: akár tudomásul veszem, akár nem, hordozója vagyok a bűnnek. Az Isten távolsága miatt árnyék van az életemben. Pedig úgy szeretnék dicsőségben élni! Úgy szeretném, ha nem szürke veréb lennék, nem lennék lenézett, és nem lenne olyan nagyon árnyékban az életem! Vajon nem azért török sikerekre, nem azért hajszolom az élvezeteket, vajon nem azért akarok mindenkinek megfelelni, mert híjjával vagyok valaminek, valami olyan fénynek, amely a szememben ragyoghatna, amely a lelkem borúját elvonná, amelynek ott kellene bennem fénylenie, hogy embernek érezhessem magam. Mesterkéltséggel dicsőségvágyunk, emberi pózolásunk, sikert hajszoló igyekezetünk és farkasétvágyú szeretetéttségünk jelzi, hogy híjjával vagyunk az Isten dicsőségének, és ettől szenvedünk. Korunk minden borzadálya visszavezethető ide. De akkor ne onnan közelítsünk, hogy a törvény görcsös megtartásából kellene végre engednünk, hanem onnan, hogy Isten dicsőségének a hiányát egyszerűen nem lehet semmivel sem pótolni. Sem anyagiakkal, sem tudással, sem szórakoztatással, sem szakmai sikerekkel, sem mámorral, sem a bennem szunnyadó X-faktor felfedezésével, semmivel. Egyedül azzal, hogy odaállok a dicsőség forrásához, amit az *Isten nyilvánvalóvá tett számunkra Jézusban*. Nem kell érte semmit sem tennünk, csak odaállunk Krisztus elé, el kell fogadnunk a szeretetét, csak meg kell fürödnünk a szeretete teljességében, csak komolyan el kell fogadnunk, hogy Isten benne megbocsát, csak fel kell néznünk a keresztre: *Isten pedig ezt az igazságát most nyilvánvalóvá tette a Krisztusban való hit által minden hívőnek*. S akkor átélhetjük, hogy mi a reformáció. Valami helyreáll bennünk. Az Istenhez törtető akaratunkat felváltja az elfogadó bizalom. Az Isten fénye nélküli erőlködésünket felváltja a kapott szeretet továbbadása. A törvény betöltéséért tett igyekezetünk minden energiáját másra fordíthatjuk, nevezetesen arra, hogy másokra Isten fénye vetüljön. Én hiszem, hogy a reformáció ma nem nagy társadalmi változással, hanem elsősorban a belső ember megújulásával kezdődik. És ezt munkálhatja bennünk az Ige. S ha majd itt bent megtaláltuk azt a Krisztust, aki betölti Isten dicsőségének hiányát, amely az életünkben tátong, akkor kezdődhet el valami olyan erővel átítatott változás, amely nem hagyja érintetlenül az egyházat vagy a társadalmat sem. Luther is így kezdte... Ő is a Római levél tanulmányozásával erősödött meg a hitben, és lett az egész világot felrázó folyamat meghatározójává. Nem akart Ő reformátorrá lenni, egyszerűen csak ráragyogott az Isten dicsősége, s azt adta tovább, amit kapott. Legyen ma is így, akkor lesz igazán ünnep ez a mai nap! Ámen!

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

A háborgó tenger

Alapige: Máté 8,23–27; (Márk 4,35–41; Lukács 8,22–25)

Az Ige megértéséhez

24. v. – ploion = hajó. Történetünk krisztológiai dimenzióját a ploion szoteriológiai-ekkléziológiai dimenzióvá szélesíti. A hajó, a csónak az ógyház idejétől mind e mai napig az „egyház hajóját” jelenti. Textusunk alapján helyesebb azonban a „gyülekezet hajójáról” beszélni. Ókeresztyén képzőművészeti alkotások (siremlékek, falfestmények) a ploiont az élet és az egyház hajójaként ábrázolják. August Hermann Francke textusunkat individuális síkon értelmezi. Egy 1701-ben írt prédikációjában ezt olvassuk: „Jézus a mi szívünk hajójába lép, és azt eltaszítja a földi élet partjaitól. Aki Jézust szívének hajójába engedi, és aztán vele egyesül, az vele együtt teljesedik be.”

Máté nyelvi és stilisztikai formája eltér a Márkétól. Máté seismosról beszél, azaz a tenger rengéséről, rázkódásáról. A Neuer Genfer Überetzung (NGÜ 2011) is „Erschütterung”-ról, a tenger megrázkódásáról, remegéséről beszél. Márk és Lukács viszont lailaphról, orkán erejű viharról tudósít. Károli háborgásnak fordítja. A seismos főnév viharjelentéssel sehol sem fordul elő az evangéliumokban, csak itt. Azért választhatta Máté ezt a kifejezést, mert a rengés, földrengés az utolsó idő megpróbáltatásai közé tartozik. Az óskeresztyén gyülekezet pedig az utolsó időre készül. Valószínű, hogy az evangélista a seimosszal a gyülekezetet ért üldöztetésekre utal. Ellentétben a lailaphal, mely csak fizikai értelemben vett vihart jelent, a seimos egy pszichés dimenzió transzparenciáját nyújtja. A 212 méterrel a tengerszint alatt fekvő Tiberiás-tengert három oldalról többnyire 300 méter magas hegyvonulat veszi körül. Ebben a katlanban igazi szubtropikus klíma uralkodik. Amikor a hegyvidék hideg légáramlata a katlan keleti oldalának völgyein, meredek hasadékain alázódik a mélybe, a katlan rekkenő hőségébe ütközve orkánerejű szélvihart okoz (Lk 8,23). A meglepetésszerű, teljesen kiszámíthatatlan szélvészről okkal féltek a Tibériás halászaik és a túlsó parton fekvő Gadarába hajózó emberek.

25. v Máténál a tanítványok, ugyanúgy, mint az óskeresztyén gyülekezet, Jézust Kyriosznak, Márknál epistának, azaz Mesternek szólítják, Lukácsnál epistata, epistata, azaz Mester, Mester dupla megszólítást olvasunk. Nem csoda, hiszen Lukács máshol is előszeretettel használja ezt az ismétlődő megszólítást. A tanítványok számára Jézus epistata is, hiszen feladat elé állítja és számon kéri őket.

– sódzó = megmenteni. A bajba jutott tanítványok „ments meg minket” segélyhívása az első keresztyén gyülekezet könyörgésének ismétlése Urához és Üdvözítőjéhez. Ez az Ige az eskatológiai apóleiából = pusztulásból való szabadulást jelöli. Appollymai = tönkremenni, elpusztulni, elveszni. Úgy a Kyriosz, mint a sódzó és az apóleia használatát jelzi, hogy a tanítványok szemében egyedül Jézus rendelkezik szabadító hatalommal.

26. v. – deilos = félnék, gyáva. A félelem egy nagyon erős kifejezés. Ezt jelenti: oly annyira, oly mértékben csüggednek lenni, mintha nem is létezne Isten. Hogy mennyire félnek a tanítványok, azt Márk az outó = annyira szócskával jelzi. A tanítványok tehát „szerfelett” megijedtek.

– oligopistos = gyenge hitű, kicsinyhitű. Ez az a hit, melyet még nem követnek cselekedetek, azaz passzív hit. Jézus nem a parton maradt embereket vagy az ő hajóját kísérő hajók utasait nevezi kicsinyhitűeknek, hanem saját tanítványait, akiknek kicsinyhitűsége abban áll, hogy elfelejtkeznek az ő jelenlétéről és hatalmáról. Így csak Pétert (14,31) és a tizenkettőt (16, 8) szólította meg. Máté számára a pistis aktív hit.

– epitimaó = szidni, dorgálni, ráparancsolni. Mátéval ellentétben Márk a siópaó = hallgatni és a phimoó = (a száját) betömni, bekötözni, befűzni, azaz elnémítani kifejezéseket használja: „Hallgass, némulj el!” A kifejezés tehát tk. nem elnémítást, „szömgévonást”, hanem hatalomvesztést jelent. A háborgó tenger miközben elnémul, elveszti pusztító erejét és hatalmát. A viharzó tenger immár tehetetlensége folytán képtelen további ellenállásra.

27. v. „Az emberek pedig elcsodálkoznak... Máté és Márk nyelvhasználatában az anthrópoi a parton maradtak és a többi hajó utasai, azaz a hitetlenek. Ők csodálkoznak. Bennük az istentelen világ jut szóhoz és ítélkezik a csoda felett. Ők teszik fel a megütközésből és kételkedésből fakadó kérdést, hogy „Kicsoda ez?” Az anthrópoi, az „emberek” így reagálnak Jézus csodájára, mely előttük történik, s mely önmagában is beszédes prédikáció.

A thaumadó = csodálkozni, csodálni ige minden esetben a hitetlenek, és a megátalodottak csodálkozó megütközését fejezi ki. A tanítványok és a gyülekezet sohasem teszi fel ezt a csodálkozó kérdést, hiszen ők tudják, hogy kicsoda Jézus: Kyriosz. Csak akik nem tudják, azaz a kívülállók és kívülről szemlélők, azaz a világ kérdez így, hogy: „Kicsoda ez...?” Az evangélista mintegy kilépve a történet keretéből, a csoda elbeszélésével evangéliumot hirdet az első keresztyén gyülekezet közösségében.

Igehirdetés

Egy ázsiai közmondás szerint a tájfun szívében olyan csend van, hogy még egy kisgyermek is nyugton alhat. S valóban, amikor Ázsia felett megjelennek ezek a félelmetes, óriási kiterjedésű szélviharok, akkor a hajóskapitányok és a pilóták megkísérlik a tájfun közepébe kerülni, ugyanis ott csend és nyugalom honol. Életed tájfunerejű viharában van egy biztos pont, ahol csendre és nyugalomra találsz. Ott, a középpontban Jézus van. Oda igyekezz, ha meg akarsz szabadulni! Ott, azaz „Isten szívében megpihelve” nyugton lehetsz, mint gyermek anyja kebelén. Jézus a szívében hordozza sorsodat, s minden testi-lelki megrázkódtatás és földindulás közepette mellette nyugton lehetsz. Emlékezz arra, hogy mit tesznek az orkánerejű tájfunban a hajóskapitányok és a pilóták. Igyekezz hát te is középre, oda, ahol Jézus vár rád, ahol biztonság, szabadulás, nyugalom és békesség honol. Egy félelmetes évszázadból érkezünk meg a 21. századba. Ami biztos, megszokott, szép és értékes volt, azt mind magával sodorta a két világháború félelmetes viharra. Akik egykor szerették, megbecsülték és megértették egymást, egymásnak estek. És ma? Nem dörögnek a fegyverek, és mégis szinte lehetetlen talpon maradni az egymástól való elidegenedés, egymás félreértésének, egymás megrágalmazásának a viharában. Ma még mindenünk megvan: családunk, házunk, munkánk, jövedelmünk, örömünk, reménységünk, hitünk. De vajon meddig? Ha rád tör a 21. század viharra, hát igyekezz középre, igyekezz Jézushoz, nála nyugalomra, csendre és békességre lelsz. Csak ő csendesítheti le a benned és körülötted tomboló vihart. Te az élet viharában is a Jézusé vagy. Senki és semmi sem szakíthat ki téged az ő keresztfán éretted átszegett két kezéből. Ő nemcsak azt kérdezi tőled, hogy kicsinyhitű, miért kételkedsz bennem, de azt is igéri, hogy veled marad életed minden napján a világ végezetéig.

„*És amikor a hajóra szállt vala, követték őt az ő tanítványai.*”

Neked van bátorságod vele együtt hajóba szállni és követni őt? Jézus tanítványaival együtt száll be a hajóba, hogy a túlsó partra jussanak. A textusunkat megelőző versekben Máté arról is beszél, hogy némelyek a hajóba lépés előtti utolsó pillanatban *meggondolják magukat*, és a parton maradnak. Az egyik egy írástudó, akit Jézus közvetlenül a hajóba szállás előtt így figyelmeztet: „A rókáknak vagyon barlangjuk, és az égi madaraknak fészük, de az ember Fiának nincs hová fejét lehajtania.” Mintha ezt mondaná: ha engem követsz, számolj ezzel. Nem is száll be a hajóba az írástudó, inkább a biztos parton maradást választja. Mennyire mai történet! A másik Jézus egyik tanítványa, aki azért nem száll be a hajóba, mert előbb halott atyját szeretné eltemetni. Ők ketten *ott maradnak a parton*. Arra gondolnak, hogy a parton maradni sokkal biztonságosabb, mint a hullámokon imbolygó hajóban lenni, még ha Jézus is ott van a fedélzeten. Csak *egyetlenegy lépés* választja el őket Jézus követésétől, de ez az egyetlenegy lépés elmarad. Nem követik Jézust. Téged is csak egyetlen lépés választ el a Jézus követésétől, belépsz a hajójába, vagy a parton maradsz, örökre tőle elszakadva? Görcsbe szorul a gyomrod, amikor azt mondja neked Jézus a parton: szállj be a hajóba? Vagy éppen ellenkezőleg, úgy véled, hogy a Jézus követése hősökhöz illő, feszes, katonai díszlépés egy életen át? Egyik se! Ez egy torzkép. A te *személyes döntéseden* múlik, hogy követed-e Jézust. Az ő követése *baráti meghívás* a vele való együtt járásra, egy egészen más életre. Jézus hajója ma is ott áll a parton, rád vár Jézus. Nevezhetjük ezt a hajót egyháznak, gyülekezetnek, más szóval Jézus követésének. Van bátorságod ezt az egyetlenegy lépést megtenni, hogy vele együtt evezz a túlsó partra? A kisgyermek egyik legnagyobb öröme, ha együtt mehet a többiekkel, a felnőttekkel. Számára ez igazi ajándék. Jézus-követésed *ajándék*, és nem a te emberi teljesítményed. Él a Krisztus-követés lehetőségének ajándékával!

„*És íme nagy háborgás lőn a tengeren...*”

Talán egyetlen bibliai történetben sem olyan egyértelmű, hogy *miel jár* a Jézus követése, mint éppen ebben. Alig hogy beszállnak a hajóba, kitör a vihar. A hullámok elborítják a hajót. Mire figyelmeztet ez a váratlan fordulat? Arra, hogy senkit se próbálj *rábeszélni*, és senkit se próbálj *kényszeríteni* arra, hogy beszálljon a Jézus hajójába. Hadd történjen az szabad akaratból. Jézus követése *ellenszélben* történik. Ha beszállsz az ő hajójába, készülj fel a viharra, a legrosszabbra. Ha sima, kényelmes útra gondolsz, jobb, ha a parton maradsz. Az ő követése nyugtalansággal, álmatlan éjszakákkal, vesződséggel, galibával jár. Hát ez az oka annak, hogy a Jézus követése sokak számára ostobaságnak tűnik. Luther így ír a reformáció eseményéről: „Ritkán áll bölcsesség és elővigyázatosság egy ilyen cselekedet elindítása mögött.”

Vajon bölcs és megfontolt dolog Jézust követned? Hiszen nem kizárt a vihar, sőt még a hajótörésre is fel kell készülnöd. Nem volna okosabb hajóba se szállnod, el sem indulnod az ő követésében? Nem volna jobb, ha az okos és értelmes emberekre hallgatnál, akik ujjongva mondják: ilyesmi velünk, a parton maradottakkal biztos, hogy nem történhet meg, mi nem kerülhetünk viharba, nekünk nem kell kiáltanunk: „Mester, Mester, elveszünk!”? Minden bizonnyal sokan gondolkoznak így. A Krisztus követésében *tudnod kell, hogy hányadán állsz!* De ha elővigyázatosságból te is a parton maradsz, megfosztod magad a tanítványok felismerésétől és tapasztalatától, hogy Jézusnak mind a habok, mind a szelek engednek. És még valamitől megfosztod magad: minél inkább kiszolgáltatott leszel a Jézus hajójában, annál inkább lesz nyilvánvalóvá előtted is Jézus dicsőségének és hatalmának nagysága. Ha nem lépsz be a Jézus hajójába, követésébe, ettől a tapasztalattól fosztod meg magad. Ha a biztos parton maradsz, lehet, hogy megúszod a vihart, nem kell csalódnod, nem szenvedsz kudarcot, de nem is fogsz látni, és

nem is fogsz hallani semmit abból, amit a vihar közepette láttak és hallottak a tanítványok.

„...ő pedig alszik vala.”

Azokban a pillanatokban, amikor életed hajóját az elmerülés fenyegeti, könnyen támadhat benned is az érzés, hogy ilyenkor az ördögök ébren vannak, az angyalok pedig elmentek aludni, sőt talán még maga Isten is alszik. Különbözik nem történhet meg veled az, ami a tanítványokkal, és nem mondanád: „Minden percben rettegtem a halál a háborgó örvényen.” Nem csoda, ha a zsoltáros is így kiált: „Serkenj fel! Miért alszol Uram?!” (44,24)

Az, hogy Jézus *alszik*, emberi természetének egyik jele. Ő emberré lett éretted, mindenben hozzád hasonló, kivéve a bűnt. Ő éhezett és szomjazott, sírt és szánakozott, hőségben poros utakon vándorolt, a teljes végkimerültségig dolgozott éretted és érettem. Hivatása teljesítése közben elfáradt. Olykor még evésre sem volt ideje (Mk 6,31), nem-hogy alvásra. Szüksége volt pihenésre. Emberi természetét a hajóban sem rejtette véka alá, lefeküdt, és elaludt a tanítványai szeme láttára. A szárazföldön alig volt ideje pihenésre, hiszen még a fejét sem volt hová lehajtania. Az alvó Krisztusban is lásd meg az éretted szenvedő Jézust.

Tanítványai *felköltik* Jézust. A gyülekezet *imádsággal ébressze* az Urat, és kiáltson segítségért. Az ő szívében nem volt félelem, mely felébresztette volna. Nem is a vihar, hanem az életükért remegő tanítványok ébresztik fel őt. Amire a vihar nem volt képes, azt megtették ők. Azok a szavak, melyekkel felébresztik: „Uram, ments meg minket, mert elveszünk!” a *mélységből* kiáltó gyülekezet könyörgésére emlékeztet. Mintha mit sem tudnának a tanítványok arról, hogy Uruk, akit most felébresztenek, nem egy egyszerűen erős, átlagon felüli ember, aki mindig ura a helyzetnek, hanem maga az *elemek, a természet erőinek* Ura. Ebben a hajóban éppen Jézus *istenségéről* feledkeznek meg. Kálvin szerint „bár az álom nem nyomta el Jézus istenségét, de a tanítványok *csak egy alvó ember-Krisztust* látnak maguk előtt”. Egyébként csak az igaz hit, a jézusi hit képes még a viharban is ilyen *gondtalanul* aludni. Így aludhatott Ádám és Éva az Édenkertben a bűneset előtt. Tudom, vannak rossz alvók, akik nem tehetnek róla, akiket nem bánt a lelkiismeret, akik talán altatót szednek, de sokan vannak olyanok is, akik a félelem miatt, lelkiismeret-furdalásuk miatt, hitetlenségük miatt képtelenek a gondtalan, édenkerti alvásra.

Márknál a tanítványok a végletekig kimerült Jézus *szemére vetik*: „Mester, nem törődöl vele, hogy elveszünk?” (4,38) Szavaikból félelem, szemrehányás és tiszteletlenség csendül ki. Kétkednek Jézus felelősségtudatában, isteni hatalmában. Ők küzdenek az életükért, Jézus meg alszik. Hogy lehet Jézus ilyen szívtelen, közömbös sorsuk iránt, hogy figyelembe se veszi őket, hogy hagyja őket a tenger hajjai közt elveszni? Te is úgy gondold, hogy életed viharában elfeledkezett rólad Isten, hogy téged is elhanyagol és cserbenhagy téged, aki érette talán olyan sok mindenről lemondtál, olyan sok mindent elhagytál? Bosszankodsz és felháborodsz, mint a tanítványok: „Nem bánod, ha elveszünk is, hogy alhatol mélyen!”? Csalódtál Jézusban életed nagy viharaiban, miként egykor Izrael az ő Istenében, és zavarba jöttél, miként az Istennel szövetségben élő nép kegyesei? Jézus felkel az ébresztésre. Nem tesz szemrehányást amiatt, hogy álmából felzavarták, egyáltalán nem veszi rossz néven. Nem mondja, mint egykori dogmatikatanárom, akit anélkül, hogy sejtettük volna, megszokott délutáni álmából zavartunk fel: „Uraim, tanulják meg, hogy a legnagyobb bűn a világon az alvó embert felzavarni!” Ő nem azért jött, hogy rendre utasítson, és felrója bűneidet, hanem azért, hogy megszabadítson. Őt bármikor zavarhatod, imádsággal „ébredteted”

„Mit féltek, oh kicsinyhítűek?”

Amikor a tanítványok beszálltak a hajóba, nagyon magabiztosaknak tűnhettek, nyoma sem volt félelmüknek. Bizonyára gyönyörködtek a tenger szép, sima víztükrében. Te nem így indultál el valamikor a Jézus követésében? Gondtalan és nyugodt voltál. De amikor a szelek elkezdtek felkorbácsolni a hullámokat, oda lett a nyugalmad, a biztonságod, a tartásod, és megteltél félelemmel. Csodálkozol, ha Jézus téged is megró, mint egykor tanítványait? De nem tiszteletlen hangnemed miatt, hanem hitetlenséged, félelmed és kételkedésed miatt.

Talán egyetlen ember sincs kitéve annyi félelemnek és ijedségnek, mint a keresztyén ember, hiszen akiben a legjobban hisz, akit a legjobban szeret, azt keresztre feszítették. De ha övele meg nem feszítettetsz, és övele együtt fel nem támadsz, nem lehet tied az örökélet.

Ebben a történetben Jézus a te félelmedet is legyőzi. A félelem életed ősellensége, mely kiüresíti szívedet, darabokra tépi és szétszakítja azokat a szálakat, melyek összekötnék Istennel és emberrel. Te is megijedsz, ha kitör a vihar? Egyből odalesz a reménységed, és bénultan, tehetetlenül, letörve nézed a hajódat elborító hullámokat? Vagy már beletörődtél, megadtad magad a „sorsodnak”, azt mondd, hogy már megszoktad, hogy számodra a vihar már annyira természetes és magától értetődő? Már kiáltani sem tudsz a félelem miatt, mint amikor álmodban gonosz ember tör az életedre, és hiába kiáltasz, nem jön ki hang a torkodon?

Tudod, mi a legnagyobb különbség közted és Isten többi teremtménye között? Az, hogy a teljes kilátástalanság és zavarodottság idején is reménykedhetsz, és így szólhatsz: „Legyen meg a te akaratod!” Egyedül Jézus úr a te félelmed felett, csak őlélte hátrál meg, és tér ki előle. Ne féljete, mondja Jézus, „e világon nyomorúságokat léssen, de biztatok: én meggyőztem a világot” Hát ne félj! Viharban, hánykolódó hajódban Jézus veled van, életed az ő kezében van, nem vagy egyedül, bárhol is légy. Légy erős, bátor, határozott! „Legyetek férfiak, legyetek erősek!” Ha kitör a vihar, ne lógasd a fejed, ne siránkozz, ne panaszkodj, ne mondd, hogy rossz idők járnak rád. Ő nem hagy cserben téged. Soha se feledd, hogy a vihar és a hajó elmerülésének rémisztő pillanatai *Isten közelségének pillanatai*. Ahol már semmi sem biztos, ahol már mindent az összeomlás fenyeget, ahol életed tartóoszlopai már kidőltek, ahol már csődöt mondott minden erőfeszítésed, éppen ott, a tájfun közepén veled van Isten. Csak ott leszel igazán szabad Isten számára, csak ott lesz képes Isten az életed felett rendelkezni, csak ott találsz nyugalomra, békességre, csendes vizekre, elülő szelekre, ahol már minden elhagyott téged, ahol már többé nem vagy biztonságban, ahol már mindent feladtál, mint a tanítványok a háborgó tengeren.

„Hol van a ti hitedek?” (Lk 8,25) Félelmed egyetlen oka, hogy cserbenhagyott a hited. Dacára annak, hogy már sokszor megtapasztaltad, hogy veled van Isten, hogy sok mindent megtudtál Isten országának titkairól (Mk 4,11), hogy megtapasztaltad gondviselő szeretetét (Mk 4,34b), hogy oly sokszor hallgattad az ő tanítását a templomban, még mindig nincs hited? Pedig az eddig átéltek nyomán hinned kellene Istenben. Hány-szor voltál a Jézus követésében szem- és fültanúja annak, amit tett és mondott? Az igaz hit *ráhagyatkozik*, két kézzel és tíz körömmel kapaszkodik Jézusba. Vihar idején az igaz hitet nem kíséri zavarodottság, idegesség, bosszúság, kapkodás, kétségbeeset kiabálás, morogás, zúgolódás vagy panaszkodás. Az igaz hit vallja, hogy Isten a vihar közepette is bölcsen cselekszik, és úr felette. Az nem igaz hit, mely igent mond Istenre, de már az első megróbáltatás idején kudarcot vall. Jézus neked sem ígérte, hogy baj és veszedelem nélkül megúszod az ő közelségében. Sőt ellenkezőleg. Azt mondta, hogy aki szeretné az ő életét megtartani, elveszíti azt, de aki kész érette meghalni, megtalálja azt.

Azt mondta, hogy minden veszedelem az ő kezéből jön avégre, hogy hivatásodban megerősödjél. Lásd meg a téged szorongató veszedelemben Isten hozzád szóló *üzenetét!*

„...*megdorgálá a szeleket...*”

Jézus közbelép, beavatkozik, egyetlen szavára megszűnik a vihar. Segélyhívásodra ma is közbelép és beavatkozik, a végveszélyből, a halálból is kiszabadít, hogy Pállal együtt mondhasd: „Elnyeletett a halál diadalra. Halál! hol a te fullánkod? Pokol! hol a te diadalmad?” Mintha maga volna a teremtő Isten. És valóban dorgálása mögött a Teremtő ereje húzódik meg. Miként egykor Isten „rákiálta a veres tengerre és kiszáradt...” (Zsolt 106,9), úgy kiált rá Jézus a terméketlen fügefára, és kiszárad. És így szólíthatod meg te magad is a hegyet: „Kelj fel, és ugorj a tengerbe!”, ha hiszed, hogy amit mondasz, megtörténik. (Mk 11,14.23) Márknál Jézus valósággal ráförmed a tengerre: „Hallgass, némulj el!”, és nyomban *megfosztja erejétől és hatalmától*, mely nem tehet mást, mint *engedelmeskedik*. Történetünk elején még csak egy alvó Jézust láttál. Történetünk végén a parancsoló Jézus lábai előtt „alvó” tengert látod-e? Miként a teremtő Isten, ő is „megállítja a szélvész, hogy csillapodjék, és megcsendesedtek a habok.” (Zsolt 107,28–30) Ő ma is Úr a természet erői felett. Ő ma is lecsendesíti életed viharzó tengerét, így adja jelét tejhatalmának, és kényszerít téged is állásfoglalásra, mint egykor tanítványait, hogy ne csak egy kicsit bízzál benne, de igazán és mélyen higgyél benne. Ne mond, hogy ma nincsenek csodák. Honnan tudod? Hogy fogod szégyellni majd magad, amikor saját szemeddal fogod látni az ő csodáit saját életedben. Honnan is sejtethéd, hogy talán ma vagy éppen holnap tesz veled is csodát Isten. Gyakran énekeled, hogy „Az Úr csodásan működik...” Nemcsak úgy általában, hanem éppen veled.

Tengert, szelét dorgáló szavai a teremtő Isten szavaira emlékeztetnek, amikor Isten egy helyre gyűjti az ősvizeket, amikor „a dicsőség Istene mennydörög... a nagy vizek felett” (Zsolt 29, 3), mely káosz-ként tombolt a mennyezet alatt és felett. Amit Isten a teremtés hajnalán cselekedett, azt cselekedte Jézus kétezer évvel ezelőtt, és cselekszi ma is: „...örökre határok közé szorította” az ősvizeket, az emberi gonoszság szimbólumát, a Sátán hatalmát, legyőzte a bűnt és a halált, hogy az örök élet túlsó partjaira érkezhess.

Csodálkozva kérdezheted te is, miként e csoda egykori szem- és fültanúi: „*Kicsoda ez, hogy mind a szelek, mind a tenger engedelnek neki?*” Ő a te Megváltód, ő a te Szabadítód! Hát énekelj te is lelked viharának elmúltával:

„Mester, a rémület elmúlt, Az elemek pihennek,
Napfény ragyog csendes tó tükrén, Békéje van keblemnek.
Várlak, oh, áldott Megváltó, Ne hagyj el egyedül!
S vígan érek így a kívánt révbe, Hol az üdv rám földerül...”
(MRÉ 278)

Amen!

Ajánlott és felhasznált irodalom

- BONHOEFFER, D.: *Predigten-Auslegungen-Meditationen*. 1., 1925–1935. Chr. Kaiser Verlag, München 1984, 340–349.
- GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Ev. Verlagsanstalt, Berlin 1974, 179–180.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. II. Székelyudvarhely 1940, 36–39.
- KÜHNER, A.: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Aussaat Verlag, Neukirchen-Vluyn 1994, 319–320.
- LOHMAYER, E.: *Das Evangelium des Matthäus*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1956, 162-164.

- LUZ, U.: *Das Evangelium nach Matthäus*. EKK. I/2, Mt 8–17. Benzinger-Neukirchener Verlag, Göttingen 2007, 27–30.
- LÜTHI, W.: *Das Lukasevangelium*. Friedrich Reinhardt Verlag, Basel 273–277.
- POHL, A.: *Das Evangelium des Markus*. Wuppertaler Studienbibel, Ergänzungsband, R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1986, 85, 211–217.
- RENGSTORF, K. H.: *Das Evangelium nach Lukas*. NTD 3, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1958, 109–110.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Matthäus*. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 105–108.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Markus*. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 111–113.
- SCHLATTER, A.: *Das Evangelium nach Matthäus*. Calwer Verlag, Stuttgart 1995, 132–133.
- SCHLATTER, A.: *Das Evangelium nach Markus und Lukas*. Calwer Verlag, Stuttgart 1995, 49–50.
- SCHNIEWIND, J.: *Das Evangelium nach Matthäus*. NTD 2, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen, 1950, 115–116.
- SCHNIEWIND, J.: *Das Evangelium nach Markus*. NTD 1, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen, 1949, 84–86.
- SCHWEIZER, E.: *Das Evangelium nach Matthäus*. NTD 2, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1973, 143.
- SCHWEIZER, E.: *Das Evangelium nach Markus*. NTD 1, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1967, 61.
- VARGA Zsigmond: *Márk evangéliumának magyarázata*. In: Bartha T. (szerk.): *Jubileumi Kommentár. A Szentírás Magyarázata*. Ref. Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest 1969, 48.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Bereczki András

Paptamási

Megpróbáltató nagy tüzek

Alapige: 1Péter 1,2; 4,12–17

Tanácskozásunkon bőségesen hallottunk az Európát elárasztó bevándorlókról. Akár fárasztónak is tűnhet az igehirdetésben is ezzel foglalkozni, de egy dolog a tudományos tanácskozás, és más az igehirdetés. Egyik tiszta látást, a másik vigasztalást próbál adni.

Fogalmak sorjáznaqk elötteq, melyeket olyan jól ismer ez a közösség, melyek sebeket vághatnaq és sebeket gyógyíthatnaq: migráció, emigráció, disszidens, asszimiláció... Károli Gáspár még nem használta így ezeket, annál inkább a *menekülö, jövevény*, (falumban jöqtmentek) *bujdosó és vándorló* szavainkat. Már az östörténetben találkozznaq velük. A testvérét meggyilkoló Káin a ránehezödö átok terhe alatt nyögi: *elúzóq e föld színéröl, és a te színed elöl kell rejtöznaq, bujdosó és vándorló leszek a földön* (1Móz 4,14) Örök utalás, emlékeztetés lehet ez arra is, hogy a világtörténelem számtalan változatban ismert népvándorlásai, menekülései és megérkezései valahol visszavezethetöek a bűnre. Akár a kereszténység bűnére is, hiszen voltak idöq, amikor éppen az Evangélium nevében népeket gyarmatosítottak, elhurcoltak, megsemmisítettek.

Bevándorló volt Jákób 70 tagú családja is a hét szűk esztendö idején, amikor József hívására leköltöztek Egyiptomba, a Nílus völgyébe. Ki tudhatná már minek nevezték öket az otthon maradók, és minek az egyiptomiak, tény, hogy drámai volt ez a vándorlás is. De arra szolgált, hogy beteljesüljön az Ábrahámnak adott *nagy néppé* tétel ígérete. Az is lett! Egy József utáni korban viszont üldözöttek, halálra ítélték, menekülök lesznek, majd újabb népvándorlás kezdödik az ígélet földje felé negyven esztendön át, honfoglalás, letelepedés. Ki tudja, milyen jelzőkkel illették egymást a fentiek közül? És még nem is szóltam Babilonról. Vagy éppen Csaba királyfi csillagösvény felé menetöl népéröl.

Egy tudós szerint az ember 50 000 év alatt szokott le az emberevésröl, s újabb 50 000 év szükséges, hogy az emberölésröl is leszokjon. Akkor talán megszűnhet a bujdosás és vándorlás is. De van-e még ennyi kegyelmi idö?

Sajnos még sokáig fogják káini indulatok és erök mozgatni a világot. És Káin nem feltétlenül siet elbujdosni a saját lelkiismerete elöl sem, mert gyakran már nincs is neki olyan. Ezen a Nobel-díjas novellamondaton ezért meg is botránkoztam: „*Ha elfoglaltsága megengedte, hébe-hóba el-elmerengett még a múlton. Ha öccse jutott eszébe, könnyű reszketés fogta el, ama régi gyönyör távoli emléke; ha meg az Urat találta földidézni az emlékezete, olyankor gondosan elfödte száját a tenyerével, s óvatosan belénevetett.*”

Aggodalmas mozgások tanúi vagyunk ezekben a napokban. Lehet a fogalomról tanulmányokat írni, félelmetessé minösíteni, hiszen európai kereszténységünket véljük veszélyben. A fő kérdés talán mégsem teljesen az, hogy egy másik világ migránsai tolaqodnaq Európa keresztény földjére, hiszen már rég itt vannak, hanem az, hogy hogyan talált minket ez a nagy tűzként lobogó próbatétel. Megállíthatja-e öket a szerb határon emelendö kerítés, ha lelki-szellemi kerítéseink már lerombolódtak? Ézsaiástól és Jézustól hallott próféciákat lobogtatok elvonszolt kerítésekröl és idegenekkel benépesülö há-

zakról. A kereszténység lelki kerítéséből pedig lassan kirothadtak a lécek. Péter megírta azt is: *Itt az ideje, hogy elkezdődjék az ítélet az Isten házában...*

A pápuák közötti missziót oly sok áldással végző Molnár Máriát hazatérte után megkérdezték, hogy érzi magát itthon? – Fázom, válaszolta, mert nem érezte azt a melegséget, ragaszkodást, amit az őserdő megtérői között.

Visszaköszönni hallok A jelenések könyvéből olvasható krisztusi megrovásokat: *az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy...* Milyen sértő minősítés ez! Valamivel szalonképesebb: *mivel sem hideg, sem meleg nem vagy...*, *kiköplek az én számból.* És már egészen szalonképes, majdnem líraian csengő ítélet: *elhagyta az első szereteted.* Nézzünk csak körül a kis családjainkban, a házastársak között, a gyülekezeteinkben, és láthatunk egy a hitéről lemondó, hitében kihúzó nemzetet és Európát. Talán valakiknek mégis eszébe jut, nem kellett volna kitessékelni az EU-szabályzatból a keresztyén gyökerekre hivatkozást. Több mint fanyar humor, hogy megkérdezve igehirdetésre induló szolgatársamat, mit énekeljünk, a válasz: mindegy, csak azt az egyet ne, hogy Isten szívében megpihenve forrjon szívünk egybe hát. Mi tagadás, még egyet is értettem vele.

Mit mondott Jézus? *Igyekeztek bemenni az Isten országába, mert eljön az idő, hogy felkelnek napkeletről és napnyugatról... és letelepednek...* Valami hasonlótól rémüldözünk most. Bár Európa mintha távol állna kissé az Isten országától. Pár napja olvastam az „isteneszmé haldoklásáról” Már a címet is erőltetettnek találtam, és persze roppant fájónak, hogy maga az író is elfelejtett arra figyelmeztetni, hogy az „isteneszmé” vélt vagy valós sorvadása mellett Isten még nagyon is élő, hatalmas valóság.

Igei bökmondatunk (Békássy Albert) az idén: *Tudjuk pedig, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van.* (Róm 8,28) Minden! Csak hát ezt az Istent nekünk nem kellett volna kiiktatnunk az életünkéből. Bevallhatjuk, nem vagyunk „a boldogságban hálásak, kedvünk ellenére való dolgokban türelmesek, most pedig éppen jövőendő dolgainkra nézve kellene jó reménységgel lennünk.” (Heidelbergi Káté, 28. kérdés). S közhelyszerű prédikációs fogás lehet, hogy nem értjük néha, hol van, és hogyan néz dolgokat, de nekünk hatalmas történelmi tapasztalatunk van arról, hogy „*mint titkos bányá mélyiben formálja terveit...*” A megpróbáltatás tüzei gyakran lángoltak körülöttnk a tatárjárás, török hódoltság, trianoni döntés, világháború, 1956 poklában, és „*csak az Úrnak nagy kegyelme, hogy még nincsen végünk*” Ezek az igei vigasztalások. Az pedig nagyon fontos, hogy elkezdődjön magunk és népünk életében az új migráció, vissza Istenhez, vissza a keresztyénséghez. S mélyen el kellene azon gondolkodnunk, hogy a fennálló helyzetben hogyan lehetne a misszió krisztusi parancsához igazodni? Hiszen a „*tanítványá tétel*” parancsát kaptuk. Most éppen nem elmenni kell értük, helybe jönnék. Ámen!

Elhangzott a Nyugat-európai Magyar Református Lelkigondozói Szolgálat (NYEMRLSZ) Tahitőfaluban tartott konferenciáján.

Alkalmi prédikációk

Lőrincz István

Marosvásárhely-Alsóváros

Igehirdetés az aradi vértanúk emléknapján

Alapige: Jób 2,4

Ezen a napon emlékezik magyar népünk a tizenhárom aradi vértanúra, akik életüket adták a szabadságért. Erre való tekintettel választottam ezt az Igét. Lássuk most, hogy mire tanít ez minket épp ezen a napon.

Bört bőrért. Ez a kifejezés még abból az időből származik, amikor nem volt pénz sem fémből, sem papírból. Ebben az ősi időben a pénz szerepét állati bőrök töltötték be. Bőrre ment az alku, a fizetés. Az emberek mindig nyugodtan kiszámolták, hogy mennyi munkáért mennyi bőrt kell adni, illetve egy bőrt mennyi munkával lehet megszerezni. Megvolt annak a jól meghatározott értéke, hogy egy bizonyos munkát, illetve különböző tárgyakat, eszközöket mennyi bőrön lehet megvásárolni. Ennek akkor megvolt a jól bejáratott módja, s az emberek ezt a legtöbb esetben minden különösebb konfliktus, veszekedés nélkül meg is ejtették. De volt egy eset, amikor elvesztették a fejüket, ha az életük veszedelembé került, mert ilyenkor az összes bőrt odaadták, sőt még azon felül is mindenüket, amivel rendelkeztek, csak épp meg ne haljanak, csak épp az életüket tudják megmenteni.

Ez így volt Jób korában, de így van ez ma is. Az emberek azt mondják elvégre csak egy életünk van, ha meghalunk, akkor már semmi nem kell, ezért mindent odaadunk, csak épp meg ne haljunk, csak épp meg ne öljenek minket. De itt meg kell gondolnunk egy dolgot. Ezt a mondatot nem Isten mondja, hanem a Sátán. Ez a mondat a Sátánnak Istennel folytatott beszélgetéséből való, s ez a mondat a Sátán szájából hangzik, ő ezt találta ki, ezzel ő érvel, ezt ő használja fel ravasz terve igazolására. A Sátán azt akarja, hogy az ember is így gondolkozzon, hogy így tegyen, mert ez neki nagyon tetszik. Azért fontos ezt nekünk világosan látni, hisz ha mi elfogadjuk az ördög tanácsait, akaratát, gondolkodását, akkor szöges ellentétbe kerülünk Isten akaratával. Ami ördögnek jó, azt Isten utálja.

De mit akar az ördög tulajdonképpen? Jób esetében azt akarta, hogy Jób forduljon el Istentől. Tagadja meg, átkozza meg úgy, ahogy azt a felesége meg is fogalmazza, s biztatja is férjét erre a szörnyű tetre. Velünk is pontosan azt akarja, hogy legyünk istentelenekké, hogy átkozzuk meg, csaljuk meg Istenünket s embertársainkat is. A Sátán nagyon jól tudja, hogy ezt úgy képes a legjobban elérni, ha életünket veszélybe sodorja. Az ördög nagyon jól tudja, hogy az ember fél és retteg a haláltól. Tudja, hogy általában az emberek mindent készek megtagadni, feladni, elárulni, csak épp meg ne haljanak. Életveszélyben az ember általában félretesz minden becsületet, emberséget ilyenkor, kész mindenen átlépni, átgázolni, törvényeket lábbal taposni, csak épp az életét tudja megmenteni. Gondoljunk csak a Titanic végóráira, amikor a gazdag milliomosok pénzrel próbálták a tisztákat lekenyerezni, más férfiak női ruhákba öltöztek, minden lehetséges csalást bevetettek, csak hogy menthessék életüket. Az ördög Jóbot próbák alá helyezi. Először elveszi minden vagyonát, ami abban az időben is lehetetlenné tette az ember életét, amikor látja, hogy Jób erősen áll, akkor még továbbmegy. Elveszi gyermekeit. Szép családja összeomlik, de Jóbot ezzel se tudja istentagadóvá tenni, hisz ezek után is ki tudja mondani: az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Úr neve. Ezért most

az utolsó eszközzel, a halálfélelemmel próbálkozik, halálos betegséggel sújtja Jóbot, hátha most, amikor pusztá élete is veszélyben forog, megtagadja Istenét.

Ezzel az ördög a történelem folyamán nagyon sokszor próbálkozott és nem kevés sikerrel. Például fogságban lévő emberek elárulták saját bajtársaikat abban a reményben, hogy ők kiszabadulhatnak. Nők ilyen esetekben áruba bocsátották testüket, hogy így próbálják életüket menteni. A keresztyénség első három évszázadában, amikor a véres üldözések folytak, bizony keresztyének gyakran tagadták meg a római hatóságok előtt hitüket, hogy megtartsák életüket abban az életveszélyes helyzetben. Az ilyen elnyomó rendszerek és kiszolgálóik nagyon jól tudják, hogy az emberben a legerősebb érzés az életösztön, s hogy ez sokszor a gyengülő hitet, lelkiismeretet is le tudja győzni. Az is igaz, hogy ne dobjunk könnyen követ azokra, akik adott helyzetben ezt tették. Hisz nagyon sokszor ilyen esetben az embereket nemcsak egyszerűen kivégezték, hanem előtte rettenetes kínzásoknak vetették alá őket, s ettől még jobban megretten az ember, mint magától a haláltól. Az ítékezés helyett mindig tegyük fel magunknak a kérdést személyesen: én egy ilyen helyzetben vajon mit tettem volna? Vajon mindenáron ki tudtam volna-e tartani hitem és meggyőződésemmel, tudtam volna-e ezekért kint és halált is elszenvedni? A nagyszerű dolog az, hogy Jézus az ő tanítványjaiban el tud végezni valamit, amit a Zsidókhoz írt levél így fogalmaz meg: szabadokká tette azokat, akik a haláltól való félelem miatt egész életükben rabok voltak. Pál is ki tud mondani egy ilyen mondatot: az életem sem drága nékem, csak végezhessem el azt, amivel az Úr megbízott. Jézus egy másik helyen arra bátorít, hogy ne féljünk azoktól, akik a testet megölik, de ennél nagyobb kárt nem okozhatnak nekünk. Mert végső soron ezek az ígék és még sok más is azt mondják el nekünk, hogy nem a testi élet és annak megmaradása a legfontosabb dolog. Vannak a testi élet megmaradásánál sokkal fontosabb dolgok és értékek, mint például az, hogy teljesítsem Isten akaratát, végezzem el azt a munkát, amit Isten reám bízott. S ha ezt épp a halál vállalásával kell megtennem, akkor erre is késznek kell lennem. A Szentírás világos tanítása, hogy az életet nem szabad a bűn segítségével megmenteni, ilyen bűn lehet adott esetben egy barát elárulása, a hit megtagadása, becsületünk, testünk áruba való bocsátása. Vannak olyan dolgok és értékek az életben, s ilyen a hitünk, becsületünk, hazaszeretetünk, amikért nem szabad még az életünket se kímélni, mert egyszerűen nem éri meg. Jób, az aradi vértanúk, a hitvalló mártírok bár a halál szélén állottak, nem riasztotta meg őket a halál. Nem vesztették el fejüket, szívüket a halál árnyékának völgyében. S bár hitük, meggyőződésük megtagadásával, odaadásával sokan megmenthették volna életüket, ők nem voltak készek mindent odaadni, sőt semmit se adtak oda azért, hogy földi életüket megoldalmazzák. Nekik a hit, az örök élet, a haza becsülete, a szabadság eszméje drágább volt, mint a pusztá életük. Jób, az aradi vértanúk, a mártírok és a többi hős tudták, hogy az ő testüket ha meg is rágja a féreg, akkor testük nélkül látják majd meg az Istent. Meg fogják látni azt a Megváltót, aki mindenki pora, élete felett meg fog állni, és ítéletet fog mondani. Mert mi védte meg, Jóbot, a tizenhárom vértanút, a mártírokat és hősokeket attól, hogy mindent odaadjanak: a hit, az a hit, hogy az embernek nemcsak földi élete van, hogy a test halálával nem lesz vége mindennek, hogy lesz feltámadás, ítélet, számadás és megfizetés Ez a tudat óvta meg őket attól, hogy mindent odaadjanak, hogy az életüket menteni tudják. Nekünk egy élő Megváltónk van, s ez látszódon meg abban is, ahogy a halálról gondolkodunk. Persze ez nem jelenti azt, hogy ne szeressük az életet, hogy ne vigyázzunk egészségünkre, hogy minél tovább élhessünk ezen a földön, hisz a hosszú élet is Isten ajándéka, ezt is Ő ígérte azoknak, akik az Ő parancsolataiban járnak. Köszönjük meg Istennek az életet, az erőt, az egészséget, minden földi napunkért legyünk nagyon hálásak Istennek. De ne veszítsük el nyugalmunkat akkor sem, ha ez a földi élet adott esetben bizonytalanná válik. Ne adjuk oda pénztünket a mindenáron való gyógyulás reményében,

de még kevésbé a szentségünket, igazságérzetünket, becsületességünket, tisztaságunkat, jellemünket, semmilyen lelki javunkat és értékünket csak azért, hogy valamivel hoszszabb ideig élhessünk ezen a földön, amit egyszer így is, úgy is el kell majd hagynunk. Legyen ebben intő példánk Ézsau, aki egy tál lencséért eladta elsőszülöttségi jogát, s aki később hiába kereste könnyhullatással a megbánás alkalmát, mert már nem találhatta meg azt.

Jób, a tizenhárom aradi vértanú és még nagyon sokan mások nem estek bele a Sátán csapdájába. Áldott legyen érte az Úr! Vigyázzunk és imádkozzunk, hogy mi se adjunk semmit se oda a földi életért, mert e már előbb felsorolt dolgok sokkal értékesebbek, mint maga a pusztai földi élet. Így legyen áldott szívünkben a vértanúk emléke is, akik életüket is készek voltak feláldozni. Az ő példájuk, de mindenekelőtt Isten Igéje segítsen minket is bátor helytállásra. Ámen!

Kerekes József

Nagyvárad-Rogierius negyed

Idősek vasárnapjára

Alapige: János 21,18a

Az időskorról szólva két szélsőség csapdájába eshet a beszélő. Az egyik lehetőség az időskor idealizálása: mennyi tapasztalat, mennyi ismeret, mennyi történet átélője az ilyen. A másik lehetőség a dramatizálás: a megöszülés, a testi vagy lelki erő és egészség megrendülése.

Idealizálás és dramatizálás helyett ma az élet Ura, Jézus Krisztus szól itt az Igében, és mint mindig: nem idealizál és nem dramatizál, hanem evangelizál, örömhírt hirdet. Az igeversben a feltámadott Krisztus szól Péter apostolhoz, és mond néhány megszívlelendő dolgot arról, hogy mit jelent az öregkor.

I.

Az első üzenet éppen ez: Jézus Krisztus felkészíti az ereje teljében lévő Péter apostolt az öregségre. Mert erre az állapotra még egy olyan Jézushoz közeli embernek is fel kell készülnie, amilyen Péter volt. A felkészülést tehát nem lehet elég korán elkezdni, mert akinek adatik az öregkor, annak akkor jelent ez gondot, ha nem készült fel rá. Jézus a készültség és készülődés állapotát a 21,17-ben ezzel a mondattal fejezi ki Péter felé: „Legeltesd az én juhaimat!” És ez a legeltetés, pásztorolás Péter apostol számára a szolgálatot jelentette. Ma talán azt mondaná Jézus: amíg teheted, élj másokért! Mert csak másokért élve tanulod meg és tudod meg, hogy mire is van szüksége azoknak, akik rászorulnak másokra. És ebben a másokért élésben és szolgálásban tudod majd felismerni, hogy neked mire lesz egykor majd szükséged. Az ApCsel részletezi Péter apostol szolgálatát, aki megtapasztalja, mit jelent 3000 embernek hirdetni az Úr feltámadását, de megtapasztalja azt is, hogy mit jelent egy Joppe nevű „porfészekbe” elmenni egy nőtestvért meglátogatni. De ismereteket szerez Péter apostol arról is, hogy mit jelent börtönt szenvedni, és mit jelent az Úr angyala által kiszabadulni (5. v.). És még valami fantasztikusot és nagyszerűt meg kell tapasztalnia Péter apostolnak: mégpedig azt, hogy Isten akaratából még önmagát is meg tudja változtatni.

Az apostolok cselekedetei 10,15-ben a hang ezt mondja Péternek: „Amiket Isten megtisztított, azt te ne mondd tisztátalannak.”

Péter felkészülése, az apostolok felkészülése, a Krisztust követők felkészülése ez: megélni a sokat és a keveset, fogságot és szabadságot, helyzeteken való változtatás és önmaguk megváltozásának a képességét, hogy az élet nem változatlan, hogy az állandó változásban nekünk is tudnunk kell változtatni és megváltozni. Erre készíti Jézus Krisztus az övét egy életen át, az öregségig!

II.

A második üzenete ennek az Igének, hogy az öregség nem az évek számához van kötve. Ki az öreg ma? Az, aki 35 évesen – vagy nem sokkal öregebben 42 évesen, mint Ady – összeroppan? Vagy az az öreg, aki 93 éves szolgatársunkként még itt segédkezett nekünk az úrvacsoraosztásnál? Jézus szerint a fiatalság-öregség csupán a két viszony rendszerében mérhető, és nem az évek számában. „Amikor fiatalabb voltál, felővezted magad, és odamentél, ahová akartál.” Ez a „felővezi” kifejezés arra vonatkozik, hogy Jézus és Péter korában a Szentföldön olyan ruhát viseltek, ami a földig ért. Amikor valaki útra kelt, vagy munkához látott, akkor felővezte magát, a ruha alsó szegélyét betúrta a derekán viselt övébe. Úgy tűnik, hogy a helyváltoztatás képessége és az akarat, a szándék megcselekvése, a cselekvésszabadság a fiatalság ismertetőjegye. Ezt a cselekvésszabadságot nem az életkor szabályozza. Ennek a cselekvésszabadságnak az adója az Élet Ura. Ennek a cselekvésszabadságnak határt szabhat az öntörvényűség. Mi nem öntörvényűek vagyunk, hanem Isten törvényének engedelmeskedők. A legfőbb törvény: a szeretet. Mert az öntörvényűség nem elég mindenre; a szeretet viszont mindenre elég.

A cselekvésszabadságnak másik határkijelölője maga Isten. És ez így van jól! Péternek el kell takarítania az életéből az öntörvényűséget, mert az idejekorán megöregítené, beszűkítené cselekvésszabadságát. És oda kell állnia öntörvényűség helyett Isten szeretete és a felebarát szeretete törvényének ereje és hatalma alá. És ez viszi Pétert Kis-Ázsia gyülekezetein át egészen Rómáig, ahol az Úr szab határt addigi cselekvésszabadságának.

III.

„Amikor megöregszel, kinyújtod a kezedet, más övez fel téged, és odavisz, ahova nem akarsz.” Egyes bibliamagyarázók úgy tartják, hogy ez a 3. századból származó hagyományra utal, miszerint a kinyújtott kéz Péter megkötözésre odanyújtott kezére utalna. De hogy Rómában Pétert elfogják, megkötözzék, kivégezzék, csupán a Kr. u. 3. századtól bukkan fel ókeresztyén szerzőknél. Egy biztos: a cselekvésszabadság a fiatalság ellentéte, a megkötözöttség: betegség, gyengeség, sötét hangulat. A Mindenható Isten életkortól függetlenül adhatja és adni is akarja a cselekvés szabadságát. Ábrahám – a hit atyja – 75 éves elhívása idején. Mózes pedig 80 esztendő. Hogy Ábrahám is és Mózes meghalnak, magától érthető. Az, hogy a feltámadott és örökké élő Jézus Krisztus szól Péter apostolhoz és az Ige mai hallgatóihoz, át kell lendítsen gyengeségen, félelmeken, hangulati hullámzásokon. És adja a hitet, reménységet, szeretetet, megbizonyítva egykori és mai tanítványok számára, hogy nincs az a megkötözöttség, amiből az örökké élő Úr ki ne szabadítana, meg ne elevenítene, és újjá ne teremene. Ámen!

Esketési igehirdetés

Zsizsmann Endre

Kolozsvár-Tóvidék

Tanács és parancs

Alapige: 1Korinthus 7,1–7.10–11

Kedves ifjú testvéreim!

A most egybesereglett gyülekezet közösségében veletek együtt örvendezünk, és Istennek adunk hálát, hogy többéves ismeretségetek és barátságotok után idejöttetek az úrasztalához. Egymásra találtatok, és ezt a házasság kötelékével meg is erősítitek. A mostani ünnepi istentiszteletünknek két lényeges mozzanata van: egyrészt az, hogy szól hozzátok Isten az Ő Igéje által (Biblia, igehirdetés), és ezért ti is szólhattok hozzá, mennyei Atyátként szólíthatjátok meg őt (ez az imádság), és az istentisztelet végén áldását kaphátok életetekre. Másrészt pedig szólhattok egymáshoz is, amikor esküt és fogadalmat tesztek. Esküt arra nézve, hogy szeretitek egymást, de fogadalmat is, mely arra tekint, hogy mindvégig kitartotok egymás mellett. Eskütöknek és fogadalmatoknak nemcsak a rokonok, barátotok, ismerősök a tanúi, hanem maga Isten is. Hisz őt kéritek: segítsen titeket a továbbiakban, hogy a hit, remény, szeretet útján járjatok, és fogadalmatokat megtartsátok.

A most hallott Igében Isten Pál apostol révén beszél nektek a házasságról. Az a Pál apostol írja ezeket a sorokat a korinthusi híveknek, aki maga nem volt nő, és egyértelműen családja sem volt. De mégis Isten rajta keresztül üzen. Egykor a korinthusiaknak, ma nektek. Ma délben Istentől tanácsot és parancsot kaptok. Mind a kettő egyaránt fontos. Mit *tanácsol* nektek Isten? Mit *parancsol* nektek Isten?

I.

Mit *tanácsol* Isten? Négy dolgot.

1. Isten Pál apostolon keresztül először is azt tanácsolja, hogy „*a paráznaság miatt minden férfinak tulajdon felesége legyen, és minden asszonynak tulajdon férje*” Vagyis örüljete annak, hogy egymásra találtatok, és immár házastársak vagytok. Házasok is, de társak is. Most már nemcsak jegyesek, hanem férj és feleség. Családot alapítottok. Ti is így akartátok, de Isten is így akarta, aki maga mondotta: „Nem jó az embernek egyedül lenni, szerzek hozzáillő segítőtársat” (1Móz 1,27). És mégcsak nem is csupán házastársak, hanem segítőtársak is.

2. A második tanács ez: „*A feleségének adja meg a férj a köteles jóakaratot; hasonlóképpen a feleség is a férjének.*” (1Kor 7,3). Azaz számoljatok azzal, hogy házasságban élni nemcsak meghitt viszonyt jelent, hanem kötelezettséget, tartozást is. Az a szó, amit Károli Gáspár így fordít: „jóakarot”, tulajdonképpen tartozást jelent. Amikor a Mi-
atyánk ötödik kérését imádkozzuk – „bocsásd meg a mi vétkeinket” –, akkor azt kérjük, hogy vegye el a mi adósságunkat, ti. a bűn adósságát (HK 126). A tartozásnak a hallott alapigében pozitív jelentése van. Sok mindennel tartozunk egymásnak, jó szóval, megértéssel, türelemmel, empátiával. Egymásra szánt idővel, amit gyakran neveznek „minőségi időnek”. Ez mind igaz, de Isten Igéje arra tanít: „senkinek se tartozzatok semmivel, csak azzal, hogy egymást *szeressétek.*” (Róm 13) A legszebb és a legnagyobb tartozás ez: szeretni. Mit kell megadnotok egymásnak? Mindazt, ami a szeretetből indul ki. Nem a szokásból vagy megszokásból, vagy csak azért mert így vagy úgy illik, vagy mert va-

laki így vagy úgy mondta, hanem egyszerűen szeretetből. Ennek a szeretetnek a jelszava lehet akár ez is: „neked, érted” „Nekünk, értünk.”

3. A harmadik tanács így hangzik: számoljatok azzal, hogy egymáséi vagytok. Nemcsak házastársak és segítőtársak, akik támogatják és szeretik egymást, hanem egymáséi is. Igénk ezt így mondja: „*a feleség nem ura a maga testének, hanem a férje; hasonlóképpen a férj sem ura a maga testének, hanem a felesége.*” (1Kor 7,4)

4. Negyedszer Isten arra int, hogy „ne fosszátok meg egymást, hanemha egyenlő akaratból bizonyos ideig, hogy ráérjetek a bűjtölésre és az imádkozásra, azután ismét együvé térjete, hogy a Sátán meg ne kísértsen titeket, mivelhogy magatokat meg nem tartóztathatjátok.” Isten azt akarja, hogy szánjatok időt a közös imádkozásra is, amikor nemcsak egyedül mondjátok el Istennek kéréseiteket, hálátokat, hanem együtt is. Jézus azt ígéri, hogy „ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevében, ott vagyok közöttük” (Mt 18,20).

II.

Igénk egyetlen parancsot ad nektek. Isten azt parancsolja, hogy „*az asszony férjétől el ne váljék. Hogyha pedig elválik is, maradjon házasság nélkül, vagy béküljön meg férjével; és a férj se bocsássa el a feleségét.*” (1Kor 7,10–11) Ez a hűség parancsa, ami természetesen a már hívővé, vagyis keresztyénné lett korinthusiakhoz szól, s nyilván hozzátok is és minden mai, keresztyén házasságban élő emberhez. Erre int Jézus is: „amit az Isten egybeszerkesztett, azt ember el ne válassza” (Mt 19,6). A tiszta házassélet gyakorlását hangsúlyozza Heidelbergi Káténk is, amely a hetedik parancsolat kapcsán ezt tanítja: „Mivel testünk és lelkünk a Szentlélek temploma, Isten azt akarja, hogy mindkettőt tisztán és szentül őrizzük meg. Ezért megtilt Isten minden tisztátalan cselekedetet, beszédet, gondolatot, vágyat és mindazt, ami erre ingerelhetne.” (HK 109).

Kedves L. K. és H. E.! Fogadjátok meg Isten tanácsait (vegyétek komolyan, hogy házastársak, egymás segítőtársai vagytok, egymáséi vagytok, kölcsönösen szeressétek egymást – ezzel tartoztok egymásnak) és parancsolatát: mindvégig tartsatok ki egymás mellett!

Ehhez Isten adja nektek az ő Szentlelkét, és segítsen titeket minden utatokban! Ámen!

Temetési igehirdetés

Nagy István Zoltán

Kolozsvár-Törökvágás

Nézzünk fel Jézusra!

Alapige: Zsidókhöz 12,2

Életünk hétköznapijaiban előfordulhat, hogy elvesztünk dolgokat. Elvesztünk számunkra jelentéktelen tárgyakat, de bizony van, hogy nagyon fontos és értékes dolgot veszünk el. Sokszor annyira ragaszkodunk dolgainkhoz, hogy még egy számunkra kedves tárgy elvesztése is megvisel bennünket. A mai napon egy nagyon becses értékünket, nem tárgyat, mely pótolható, hanem szeretetteteget veszítettétek el.

1. E koporsó mellett az az Isten szól most hozzánk az Ő Igéje által, akinek hatalma van élet és halál felett. Ő az egyetlen, aki befolyásolni tudja életünk hosszát, Ő az, aki

majd magához hív bennünket is. A halál közelsége megéretteti velünk, hogy az életünk ideje Isten kezében van. Az életet ajándékba kaptuk. A Biblia úgy fogalmaz, hogy attól lesz az ember élő lélek, hogy Isten a saját lelkét adja neki. A halálban nem történik más, minthogy Istenünk ezt az életet adó lelket visszaveszi. Marad magában a test, amiről azt mondja az isteni szó, hogy porból vétetett, és porrá lesz az. Ennek a szomorú ténynek a valósága állított most bennünket e koporsó mellé. Bekövetkezett életében az örök isteni rend, hogy a kimért életidő lejárt, véget ért földi élete, lejárt a kegyelmi idő számára.

2. Most, mikor utolsó útjára kísérjük, mi, akik itt vagyunk, akik élünk, akik átérezzük a halál hatalmát és közelségét, vajon mire tudunk nézni? Vajon mit látunk? Vajon van-e a szívünkben valami reménység ezen a helyen, ahol az emberek mindig könnyeket hullatnak, ahol naponta hangzik a jajszó és a fájdalom kiáltása. Mit látunk mi az életből, a halálból? Itt ezen a helyen minden attól függ, hogy vajon kire tudunk nézni, kihez fordítjuk oda tekintetünket, hogy reményt és vigasztalást, bátorító útmutatást találjunk, hogy gondjainkat, terhünket valóban az élő Istenre tesszük-e.

Három dologra figyelhetünk ennél a koporsónál.

1. A figyelmünk egy részét leköti az, aki éppen most költözött el közülünk. Az, akinek a koporsója mellett állunk. S ez természetes dolog. Hiszen nem könnyű dolog szembenézni a megmásíthatatlannal. Olyan közel van még az életnek sok-sok eseménye, sok együtt átélt dolog, oly közel vannak még szavai, szeretete, jelenléte. Nehezen békülünk meg azzal, hogy a szeretszálak szétszakadnak, hogy ami olyan természetes, és életünknek része, öröme volt általa, az most már nincs többé. Először tehát reá tekintünk, az elköltözőt. A szereteteivel, családjával közösen leélt évek szeretete, békesége, a megpróbáltatások, az örömek, az áldások hiszem, hogy most mind itt vannak szeméitek előtt. Először a figyelmünket reá irányítja a mindenható Isten.

2. De amikor megállunk a ravatalnál, és búcsút veszünk elköltözött testvérünkötől, akkor nemcsak azt látjuk, akit elveszítettünk. Hanem itt szembesülhetünk önmagunkkal. Látjuk a gyászoló gyülekezetet, akik számára fájdalom ez az óra. Látjuk és átérezzük az egyetemes emberi sorsot, hogy nincs itt ebben világban maradandó városunk, hogy a földi élet mindnyájunk számára véget ér. Láthatjuk magunkat, akik nem tudunk szeretetünkkel sem, tudományunkkal sem senkit visszahozni a halálból. Láthatjuk és nézhetjük a keservet, a fájdalmat, amivel közelítünk a halál tényéhez, az elmúláshoz. Itt tehát valóban szembesülünk azzal, hogy az életünk ideje az Isten kezében van, hogy sem pénzünk, sem akaratunkkal nem tudjuk meghosszabbítani sem a magunk, sem a testvérünk, lányunk, szerettünk életét.

3. De a legszomorúbb az lenne, ha itt a fájdalom helyén csak a koporsót, csak az elhunyt testvérünket, csak tehetetlen önmagunkat látnánk. Istenünk azt mondja, azt üzeni reménytelién ebben az órában nekünk, akik még hallhatjuk szavát, hogy nézzünk Jézus Krisztusra. Emeljük fel szemünket, és lássunk többet, mint a koporsó, mint az elmúlás. Nézzünk arra az Úrra, akinek élete, tanítása reménységet adóan áll előttünk. Jézus Krisztus az Isten Egyszülött Fia, aki eljött ebbe a világba, aki meghalt a golgotai kereszten, hogy nekünk legyen és lehessen reménységünk még a halál révén is. Minden istentiszteleten elhangzik a biztatás, a reménység, a vigasztalás: „Úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Többet kell látnunk, mint amit földi szem felfoghat, amit emberi szív elgondolhat. Hogy a szívünkig jusson el az üzenet, hogy van feltámadás mindenki számára, hogy a földi élet befejeződött, de számadásra áll meg mindenki Istene előtt, és aki hitt, aki az Ő szavára figyelt, annak lehet örök élete. Annak a földi élete folytatódik az üdvösséggel az Isten országában, mely kiteljesedik egykor, és mindenki tudomást szer majd róla. Nézzünk Jézusra! Nem földi szemmel, hanem hitünk szemével és re-

ménységével. Belé vetett bizalommal elé vigyük fájdalmunkat, keresztünket, szomorúságunkat. Mert ha ránézünk, akkor másként látjuk már az életet és másként a halált. Másként elköltözött testvérünket és másként önmagunkat, akik most vigasztalanul és fájdalmasan állunk itt.

Nézzünk most Jézus Krisztusra, hiszen benne és általa gyógyul a gyász sebe, benne tisztul a szív keserve és általa száradnak fel a könnyek. Azt kérjük a Szentlélek Isten által, hogy a könnyeken át is lássuk őt, Megváltó, Szabadító és reménységet adó Urunkat. Ámen!

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Korrektúra: Deák Szidónia

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Forgon Pál

Alfeusnak harmadik fia (Taddeus)

„Tartsátok meg magatokat
Istennek szeretetében...”

Júdás 21

Alfeusnak három fia volt:
Jakab, Simon és Taddeus.
Unokatestvérük: Jézus,
apáról, anyáról egyaránt.
Míg Jakab és Simon
sokszor ellenkezett,
Taddeus kezdettől
hűséggel szeretett.
Jó volt a közelében lenni.
Míg más beszélt,
ő hallgatott.
Jézus szava, tekintete
reá úgy hatott,
mint nap a virágra
illatban, színben, szépségben.
Drága olaj gyűlt a szívében,
a szeretet édes olaja, zsírja...
Ez kell a világnak!
Viszi is törékeny tartóban:
egyszer elomló apostoli szívbén,
missziós utakon hű szolgálatban,
Babilonban, Asszíriában és Perzsiában.
Mindenütt gyülekezeteket szervez,
hozzájuk leveleket ír.
Ezek közül való az a levélke,
melyet a Biblia megőrizte.
A drága betűkön átizzik
szorongó lelke, tüze:
hadd legyen Jézus Urunk
egész világ üdve!
Öregkorban azért adja
magát is áldozatul,
hogy a vértanúságon túl
Krisztus legyen, amivé lennie kell:
világ Megváltója,
szerelem Fejedelme, Ura!